2003 YIL 1 APREL, SESHANBA

Qishloq HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№44 (6.569). Sotuvda erkin narhda

ДЕҲҚОНГА БУЙРУҚ ЭМАС, ЙЎЛ-ЙЎРИҚ КЕРАК!

Мустақиллигимизнинг илк кунлариданоқ ҳукуматимиз томонидан қишлоқда иқтисодий ва аграр муносабатларнинг мутлақо янги шаклларини жорий қилиш мақсадида маъмурий-буйруқбозлик ва тақсимот вазифаларини бажариб келган, аслида эса бутунлай ортиқча бўлган кўплаб бўғин ва тузилмаларга барҳам берилди.

Деҳқон ва фермер хўжаликларини жадал ривожлантириш, одамлар тафаккурида мулкка эгалик ҳиссиётини уйғотиш борасида кўплаб амалий ишлар қилинмоқда. Бироқ шунга қарамай, қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотларни янада чуқурлаштириш масаласи алоҳида эътибор талаб қилаяпти. Шу боис Президентимизнинг яқинда эълон қилинган "Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида"ги Фармони халқимиз томонидан қизғин қарши олинди.

-Мустақиллигимизнинг ўн иккинчи йилида Юртбошимиз айнан ушбу Фармонни имзолаши бинойи бўлди, - дейди Меҳнатобод тумани "Тўғонбулоқ" фермер хўжалиги раиси Ўсарқул Абдураҳмонов. – Яхши ниятлар билан ўтган 2002 йили фермер хўжалиги ташкил қилдим. 20 гектар ер олдим. Ҳосилни беками кўст етиштириш учун керакли ташкилотлар билан шартнома туздим. Аммо хуш кайфият узоққа чўзилмади. Бажарувчи ташкилотлар ўз сўзида турмади. Ер чопиш, экин-тикин ишлари кечикиб кетди. Кузга келганда ҳисоб-китобни сўрагувчилар кўпайиб қолди.

МУНОСАБАТ

Дардингни эшитгувчи йўқ. Қаёққа қарама, хўжайин. Чўтни у ёқдан бу ёққа ташлайди... Мазкур Фармон туфайли қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаётган биз каби деҳқонларнинг ҳам қадди кўтариладиган бўлди. "Уни экасан, шунча режа топширасан", - дегувчи ўроқда йўқ, машоқда йўқ хирмонда ҳозир буйруқбозлардан қутуладиган бўлдик. Фармон айнан шу каби муаммолар, тўсиқларга барҳам берди. Ишқилиб Фармоннинг ижроси яхши бўлсин-да...

Фермер ҳақ гапни айтди. Шартнома шартлари қўпол равишда бузилганлиги сабаб ҳам давлат, ҳам фермер зарар кўрмоқда. Ахир машина-трактор парклари, банк муассасалари, кимё ташкилотлари ва шу каби кўплаб деҳқонга хизмат кўрсатувчи идоралар қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштирувчилар борлиги учун фаолият кўрсатаяпти-ку? Фармондаги муҳим бандлардан бири мазкур хўжалик субъектлари фаолиятини маҳсулот етиштирувчиларга бўйсундиришдир.

-Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги истиқболи фермер хўжаликларининг қай даражада ривожланишига боғлиқ, - дейди деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси Жиззах туман вакиллиги раҳбари Ш.Содиқов. – Чунки ривожланган давлатлар қишлоқ хўжалигига назар ташлайдиган бўлсак, мамлакат иқтисодиётининг барқарорлиги фермерларга нечоғлик боғлиқ эканлигининг шоҳиди бўламиз. Фармоннинг 4-бандида "Фермер хўжаликларига берилган ер майдонлари ширкат хўжаликларининг балансидан чиқарилади" – дейилган. Чунки фермернинг ишига хўжалик раисларининг бўлар-бўлмасга аралашавериши, уларга моддий-техника базаларини яратиш ўрнига режаларни рўкач қилавериши деҳқончиликнинг кунба кун орқага депсинишига олиб бораётганди. Энди бундай салбий ҳолатлар барҳам топади. Эндиликда вазирлик бошқаруви марказий аппарати тузилмасида пахтачилик, ғаллачилик, чорвачилик, сабзавот-полиз экинлари, ер-сув ресурсларидан фойдаланиш, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, кимёлаштириш каби тармоқлардаги йўл қўйилаётган нуқсонларни бартараф қилиш мақсадида кенгашлар тузилади. Мазкур кенгашларга том маънода деҳқончилик сир-синоатини биладиган, кўп йиллар қишлоқ хўжалиги соҳасида меҳнат қилган, амалий тажрибаларга бой фидойи кишиларнинг аъзо бўлиб киришлари айни муддао. Чунки деҳқонга буйруқбозлик эмас, балки деҳқончилик соҳаси академикларининг йўл-йўриқлари кони фойдадир. Масалан, ер картограммасидан келиб чиқиб, пахтани қанча чуқурликка экиш, тупроқ мелиоратив ҳолатига қараб қанча ўғит солиш, умуман, деҳқончиликда сарф-харажатларни қандай тежаш кераклиги ҳақидаги маслаҳатларни ҳар қандай деҳқон жон деб эшитади.

-2001 йилдан буён биз етиштирган ва давлатга шартнома бўйича топширган пахта ҳосили учун тўлов ишлари жуда ёмон аҳволга тушиб қолган, - дейди Пахтаобод туман "Нур-Агро" фермер хўжалиги раиси Эргашбой Мамадалиев. – Режани ортиғи билан бажариб келаяпмиз. Тўловлар эса ҳар йили камида бир йилга чўзилиб кетади. Масалан, 2001 йил ҳосилининг фойдасини 2002 йил сентябр ойида олдик. Ўтган йилгиси ҳам шу алфозда давом этаяпти. Ахир деҳқон йил-ўн икки ой бола-чақаси билан совуқни совуқ, иссиқни иссиқ демай меҳнат қилса-ю, роҳатини кўрмаса, ҳисоб рақамига келиб тушган маблағлар кимларнингдир кўрсатмасига биноан бошқа томонга ўтиб кетаверса, бу қандай адолатсизлик? Агар деҳқон ўз пешона тери ҳисобига топган пулларини деҳқончиликни ривожлантиришга, керакли мақсадларга йўналтирмаса хўжалигимизнинг келажаги нима бўлади? Ҳозиргача биргина лизинг тўловчи бўйича 550 минг сўм қарзмиз. Қўқонқишлоқ пахта тозалаш заводидан 4 миллион сўм ҳаққимиз бор. Лекин келган маблағлар вилоятдаги кимларнингдир буйруғи билан фақат ширкат хўжаликлари ихтиёрига берилмоқда. Яқинда Президентимизнинг ушбу Фармонини ўқиб, биз ҳам хурсанд бўлдик. Фармон барчамизнинг ишончли ҳуқуқий муҳофазамизни таъминлайдиган, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарувчиларининг мустақиллигини ўйлаб қилинган ғоят муҳим ҳужжат бўпти. Фармоннинг 2-бандида кўрсатилганидек, ўз меҳнатимиз натижаларини, тегишли мол-мулк, молиявий ресурсларни ўз хоҳишимизга кўра тасарруф этамиз. Агар шу Фармон ижроси ҳамма жойда бир хил давом этса, юртимиз бозорлари мўл-кўл, дастурхони тўкин бўлади.

Дарҳақиқат, мазкур Фармондан сўнг амалдаги қонунларимизга қўшимча ва ўзгартиришлар ҳам киритилади. Юрт фаровонлиги йўлида ҳукумат қарорлари ҳам қабул қилинади. Энг муҳими, мамлакат иқтисодиётининг пойдевори бўлган қишлоқ хўжалигига янада эътибор кучаяди. Ҳар ким ўз меҳнатига яраша ҳақ олади, рўзғорини тебратади. Демакки, Президентимизнинг мазкур Фармонини Ўзбекистонда яшаётган ҳар бир фуқаронинг турмуш тарзини янада яхшилаш сари қўйилган галдаги муҳим қадамлардан бири сифатида баҳолаш мумкин.

Шароф СУЛТОНОВ,
журналист.

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● Тошкент вилоятининг хушманзара Бўстонлиқ туманида яна бир дам олиш маскани - Олмалиқ кон-металлургия комбинатига қарашли «Олтин олма» оромгоҳи иш бошлади. Оромгоҳнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари К.Тўлаганов, Тошкент вилояти ҳокими У.Мирзақулов иштирок этди.

● Яккабоғ туманидаги «Зиёнур» корхонаси Осиё тараққиёт банкининг 843 минг 637 АҚШ долларлик кредити ҳисобидан Германиядаги «Mihoski» фирмасидан макарон, «Holsberg» фирмасидан эса печенье ишлаб чиқарадиган технология сотиб олди.

● Ўзбекистон банклари уюшмасида мамлакатимизда биринчи халқаро «American Express» пластик карточкаларининг чиқарилишига бағишланган тақдимот маросими бўлиб ўтди.

● Республика фонд биржасида ўтган ҳафта давомида 35 акциядорлик жамиятининг умумий қиймати 206,7 миллион сўмлик 161 минг акциясини сотиш бўйича 53 битим имзоланди. Бундан ташқари, умумий қиймати 173 минг АҚШ долларига тенг бўлган олди-сотди битимига кўра 283,4 минг акция сотилди.

● Ўзбекистон Бадиий академияси марказий кўргазмалар залида «Аския-2003» расмлар кўргазмаси очилди.

● Сирдарё вилояти марказида маданий мажмуа очилди. Шарқ меъморчилигининг энг яхши анъаналари услубида бунёд этилган ажойиб бинода вилоят «Маънавият ва маърифат» маркази жойлашди.

● Тошкентдаги "Бунёдкор" ёшлар марказида Карен Агамяннинг "Урушга қарши тинчлик баёноти" мавзуидаги суратлар кўргазмаси очилди. Кўргазма Очиқ жамият кўмак жамғармаси Ўзбекистон институти томонидан ташкил этилган.

● "Жар" спорт-соғломлаштириш мажмуида Республика Ички ишлар вазирлигининг Наврўз байрамига бағишланган тадбири ўтказилди.

Бекобод пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти қабул қилиб олинган 14695 тонна пахтани қайта ишлаб, 4555 тонна тола олишга эришди. Ишлаб чиқарилган толанинг 3700 тоннаси хорижга экспорт қилинди. Эришилаётган ютуқларда 10 йилдан буён мазкур корхонада ишлаб келаётган Дилором Мелиеванинг ҳиссаси катта бўлмоқда.
СУРАТДА: ишчи Дилором Мелиева.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

МАҲСУЛОТ ЭКСПОРТГА

Ҳазорасп кичик ва ўрта бизнес шохобчалари тезкорлик билан ривожланаётган, иқтисоди бақувват туманлардан биридир. Бу ерда замон талаблари асосида жиҳозланган саноат корхоналари барпо қилиш борасида ҳам қизғин ишлар олиб борилмоқда.

Яқинда ип-йигирув фабрикаси таъсисчилигида, Германиянинг "Унитехна Индустрианлаген ГМБХ" фирмаси билан ҳамкорликда бунёд қилинган "УНИХО" қўшма корхонаси иш бошлади. Низом жамғармаси 1 миллион 533 минг 875,7 еврони ташкил қилган бу улкан фабрика сарф-харажатининг 70 фоизини Ўзбекистон томони, 30 фоизини эса чет эллик ҳамкорлар зиммасига олишган.

-2001 йилнинг декабр ойида Ихтисослаштирилган Давлат Акционерлик тижорат "Асака" банкидан 4 миллион 736 минг 808 евро миқдорида имтиёзли қарз олиб, шу маблағ эвазига юқори ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган дастгоҳлар сотиб олдик, - дейди корхона раҳбари Худойберган Қурбонов. – Немис ҳамкасбларимизнинг ғайрати туфайли фабрика ўз муддатида ишга туширилди.

Бугун бу ерда юз нафар ҳазорасплик ёшлар меҳнат қилаяпти. Бундан бир неча ой олдин, яъни йигирув дастгоҳларини синаш даврида 151 миллион 13 минг сўмлик 150,5 тонна маҳсулот ишлаб чиқарилди. Қўшма корхонанинг йиллик ишлаб чиқариш қуввати 2500 тоннани ташкил қилади.

Худойберган Қурбоновнинг айтишича, шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 70 фоизи экспорт қилинади. Бу 2 миллион АҚШ

ТАРАҚҚИЁТ

доллари демакдир. Келгуси йилдан бошлаб четга маҳсулот чиқариш янада кўтарила боради. Ип-калаванинг 1000 тоннасини "Хива-Карпет" гиламчилари харид қилса, қолган қисми учун Германия ва Россиядаги саноатчилар билан шартномалар тузилмоқда.

-Режаларимиз улкан, - дейди фабрика директори Худойберган Қурбонов. – Корхонамиз қошида ип-калавадан трикотаж маҳсулотлари ва буёқлар ишлаб чиқарадиган цехлар ташкил қилиб, тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун ҳамкорлар изланмоқда.

2004 йилдан бошлаб эса ишлаб чиқариш салмоғи янада ортиб, ип-калава тайёрлаш 3500 тоннага етказилади ва 80 фоиз маҳсулот четга сотилади. Ишчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида амалий ишлар қилинди. Овқатланиш, дам олиш хоналари қайтадан таъмирланиб ишга туширилди. Тиббий хизмат кўрсатиш хоналари фаолият кўрсатмоқда.

Очиғини айтганда, фабрикада бўлиб, чет эл дастгоҳларини моҳирона бошқараётган ёшларни кўриб, буларнинг барчаси Истиқлол яратган имкониятлар эканлигини ўйласанг, қалбинг ғурур-ифтихорга тўлади.

Холмурод ҚУРБОНОВ

ҚОР ВА БАҲОР

Кутилмаганда тушган қор қишлоқ одамларини ўйлантириб қўйди. Эрта уйғонган дарахтларнинг ҳоли нима кечаркин? Ўрик, бодом дегандай...

-Ўтган йили совуқ тушганда дарахтларга похол тутатгандик. Бу йил улгурмадим.

-Ўрикнинг ҳосилидан ниятим катта эди...

-Бу ёғига нима бўларкан?

-Газет ўқи, телевизор кўр, биласан, қўясан.

Қишлоқ одамларининг гурунги бу. Тўғри-да, мартнинг охирида қор ёғишини ким ҳам ўйлабди дейсиз? Қолаверса, табиатга бас келиб бўладими? Хўш, бу масалада мутахассислар нима деркин?

-Республикамизга ғарбдан нам ва нисбатан салқинроқ ҳаво оқими кириб келиши оқибатида айрим жойларда ёғаётган ёмғир қорга айланди, - дейди Республика гидрометеорология маркази бошлиғи Фотима Қосимова. – Бу ҳақда биз олдиндан хабар бергандик.

БУГУННИНГ ГАПИ

-Апрел ойи об-ҳавоси тўғрисида нима дея оласиз?

-Афсуски, бир ойлик об-ҳавони олдиндан башорат қилишнинг иложи йўқ. Биз фақат беш кунлик маълумот берамиз, холос. 2-5 апрел кунлари республикамизда ёғингарчилик бўлмайди, ҳаво ўзгариб туради. Кечаси +4-+9, кундузи +15-+20 даража илиқ, шимолда кечаси +0-+5 даража, кундузи +11-+16 даража илиқ бўлади.

Метеорологлар ҳузуридан қайтарканмиз, кўнглимиздан бир фикр ўтди. Бу маълумот газетамиз муштарийлари саналган зукко деҳқонларни қониқтирадими? Афсуски, йўқ. Чунки уларни фақат 5 апрел ҳавоси эмас, 25 апрел ва ундан кейинги об-ҳаво кўпроқ қизиқтиради. Катта сарф-харажат эвазига плёнка остига экилган чигит увол бўлмасмикан? Очиқ майдонга чигитни қачон эккан маъқул? Ерга кўмилган ток танасини совуқдан қўрқмай очаверса бўладими? Эҳ-ҳе, бундай саволлар кўп. Жавоб-чи? Ана шунга ўзимиз ҳам ҳайронмиз.

Беҳзод ҲОТАМОВ

ЗАРКЕНТ МЎЪЖИЗАСИ

Паркент туманидаги "Заркент" ширкат хўжалиги тоғнинг шундоқ этагида нотекис майдонларда жойлашган. Ҳар йили кўкламда табиий равишда униб чиқадиган майса-гиёҳлар одатда тиззадан ошмасдан қовжираб қолишини (сувсизликдан) яхши билганингиз учун ҳам ёз пайтлари ушбу тоғ ёнбағирларида қад ростлаб турган ўнлаб, юзлаб гектар узумзорларни кўриб ажабланмасдан иложингиз йўқ.

Узумзор бўлганида ҳам қанақа денг: қаторлар бир текис тикланган, тиғиз, ола қолган жойни тополмайсиз, шиғил-шиғил ҳосилдан кўзингиз қувнайди. "Сув таралмасдан бунёд этилган бу қандай мўъжиза ўзи?!", дейсиз беихтиёр ва яратиш ишқида меҳнатга бел боғлаган инсон ақл-заковати, миришкорлигига яна бир карра тан берасиз.

ШАРАФ

Кўпчилик – кўзга яққол ташланиб турган яшил мўъжизага қойил қолиш билан чекланади ва нигоҳлардан пинҳон иккинчи бир мўъжиза мавжудлигини хаёлига ҳам келтирмайди. Бу иккинчи мўъжиза қарийб ярим аср аввал туманда иқтисодий жиҳатдан энг ночор бўлган хўжаликнинг дадил оёққа туриб, мана то шу кунга қадар нафақат вилоятда, балки республика миқёсида ҳам етакчи мавқедан бирини эгаллаб келаётганлигидир.

Агар биринчи мўъжиза узумзорларни бевосита тиклаб, кўз қорачиғидек парваришлаб келаётган миришкорларнинг самарали меҳнати натижаси бўлса, иккинчи мўъжиза 44 йил аввал хўжалик жиловини қўлга олган, меҳнат аҳлининг бошини қовуштириб, мўл ҳосил олишга илҳомлантирган Тожибой ака Ризаев номлари билан боғлиқ.

Тожибой ака билан илгари бир-икки марта суҳбатда бўлганмиз. Бир қарашда унинг раҳбарлик салоҳияти нимадан иборат эканлигини илғаш қийин. Унақа қайнаб-тошиб турадиган инсон эмас.

(Давоми 3-бетда)

СУВ – БУ ҲАЁТ

Орол фожиаси – XXI аср муаммосига айланганини ҳеч кимга сир эмас. Айниқса, ўша ҳудудда яшайдиган маҳаллий аҳоли ушбу муаммонинг заҳматини бир неча ўн йиллардан буён тотиб келаётир.

ОРОЛ УЧУН ҲАММА МАСЪУЛ

Денгизнинг қуриши оқибатида келиб чиққан экологик хавф нафақат Қорақалпоғистон халқини, Марказий Осиё республикаларини, ҳатто дунё мамлакатларини ҳам жиддий ташвишга солаётир. Орол денгизида сув сатҳининг пасайиши оқибатида юзага келган табиатдаги ўзгариш узоқ-узоқ ҳудудларга ҳам ўзининг салбий таъсирини кўрсатаётир. Албатта, юзага келган мавжуд муаммо ечимини топиш учун саъй-ҳаракатлар қилинаётир.

(Давоми 2-бетда)

ЎЗБЕКНИНГ БОЗОРИ

Нима десангиз денг, ўзбекнинг бозори зўр. Мен зўр деганда озиқ-овқат ва мева-чева бозорини назарда тутяпман. Қайси бозорга кирманг, тўкинчиликдан кўзингиз қамашади. Расталардаги лаҳм гўштлар, садафдек тоза гуручлар, майин ва оппоқ унлар, сархил мевалар, ранг-баранг сабзавотлар, яшнаб турган резаворларни кўриб кўнглингиз таскин топади. Тупроғидан дур унадиган, насибаси бутун элнинг фарзанди эканлигингиздан фахрланасиз.

Яқинда Тошкентдаги бир қанча бозорларни айланиб чиқдим. Таассуротларимни умумлаштириб, айтадиган гапларимни ўзим мунтазам кириб турадиган Трактор заводи яқинидаги деҳқон бозори мисолида айтмоқчиман.

ТАҲЛИЛ

Атайлаб ун, гуруч, макарон, мош, ловия сотиладиган дўконларни ва алоҳида пештахталарни санаб чиқдим, бироқ саноғида адашдим. Ўтган йили ёзда шу бозордан гуручнинг килосини 800-900 сўмдан сотиб олган эдим. Ҳозир шундай яхши гуручни 500-600 сўмдан оласиз. Бу 2002 йилда деҳқончиликда сув сероб бўлганлигининг шарофати. 2001 йилда юз берган сув танқислиги 2002 йилдаги нарх-навога таъсир қилган эди. Бу йил ҳам сув сероб бўладиганга ўхшайди. Сувнинг сероблиги – бу шолининг мўллигидан ва гуручнинг арзонлигидан далолат.

Бозордаги қассобларнинг ўзларига чорлашларини кўриб ажабланасиз. Бир пайтлар уларнинг аксарияти суяк-ёғ масаласида талашиб-тортишсангиз "олсангиз - шу, олмасангиз – катта кўча" дейишарди.

-Ака, тунов куни мендан гўшт олган эдингиз, танидим, ҳозир ҳам мендан олсангиз суяксиз қилиб бераман! – деб ёлвориб туриб олди бир қассоб йигит.

(Давоми 2-бетда)

ЭЙ, УМРИ АЗИЗ

Пошша Маҳмудова ҳақида эшитганмисиз? Тўғри, аяни бугун фақат кекса авлод вакилларигина яхши билишади. Ваҳоланки, бу аёл бир вақтлар таниқли давлат арбоблари билан ҳам бирга фаолият кўрсатган.

Ҳозирда 85 ёшга кирган ая халқимиз учун энг қийин бўлган 1935-1950 йилларда

ЙИГИРМА ЁШИДА БОШ БЎЛГАН АЁЛ

раҳбарлик вазифаларида ишлаган. Аёл бўла туриб оғир йилларда элга бошчилик қилган, халқнинг турмушини яхшилашда кўп хизматлари сингган.

1938-40 йилларда Гурлан тумани ижроия қўмитасининг, 1940 йилдан бошлаб, 22 ёшида Хоразм вилоят ижроқўмининг раиси бўлиб ишлади.

(Давоми 4-бетда)

ОЛИЙ ҚАДРИЯТ ТОПТАЛМАСИН!

Бош Қомусимизнинг 13-моддасида "Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади", дея белгилаб қўйилган.

Ана шу тамойилдан келиб чиққан ҳолда мамлакатимиздаги барча ҳуқуқий ҳужжатлар, жумладан, янги таҳрирдаги "Прокуратура тўғрисида" ва "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонунлар ҳам тўла-тўкис инсонпарварлик, меҳр-мурувват руҳи билан суғорилган. Навоий вилоят прокуратура органлари ходимлари ҳам ушбу принципларни оғишмай ҳаётга татбиқ этишга жиддий эътибор қаратишган.

ҲУҚУҚ

Янги таҳрирдаги "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонуннинг 22-моддасида эътироф этилганидек, фуқароларнинг мурожаатларини кўриб чиқаётган давлат органлари уларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари, шунингдек, жамият ва давлат манфаатлари бузилишини юзага келтирувчи сабабларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этиш мақсадида аризалар, таклифлар ҳамда шикоятларни белгиланган тартибда умумлаштирадилар, таҳлил этиб борадилар. Шу боис, қонун талабларидан келиб чиққан ҳолда, прокуратура органларига фуқаролардан келиб тушган ариза, таклиф ва шикоятлар ҳар бир ҳисобот даврида умумлаштирилиб, тегишли чора-тадбирлар белгилаб борилади.

Таҳлиллардан маълум бўлишича, ўтган йил давомида вилоят прокуратура органларида 3395 нафар фуқаро қабул қилинган. Уларнинг 3200 га яқини прокурор ва уларнинг ўринбосарлари қабулида бўлишган.

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

ВИЖДОННИ НАФСГА АЛМАШТИРГАНЛАР

ХОЛМЎМИН БОБОНИНГ КЎПРИГИ

ПАҲЛАВОНЛАР КЎПДИР БУ ЮРТДА

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ОНА СУТИ

Мадраҳим буванинг кайфияти чоғ. Пешинда олиб келган ўн қоп сабзисини тушга қолмай сотиб бўлди. Ана энди кампирининг "заказзи"ни бажарсаям бўлаверади. Ойхол хола буvани бозорга кузатаркан:

-Беш-ўн сўм орттирсангиз, бирор пиёла қаймоқ ола келинг, сигиримиз қисир қолгандан бери қаймоқ емаппан-а... – деганди зорланиб.

Мадраҳим бува сут-қатиқ растаси томон юрди. Раста ичида фақат аёллар... Олдиларига катта тоғорани қўйиб олишган, тоғоралар лим-лим сузма... Бир ёнда қатиқ, бир ёнда сут, ҳатто бир-иккита аёл тухум ҳам сотаяпти. Мадраҳим бува ичкарига кирар-кирмас, улар бараварига чувиллаб қолишди.

-Амаки, сузмадан обкетинг...

-Манави қаймоқни кўринг, тоға, нақ асал дейсиз...

-Хамирга сут бор... невараларингизга қурут олинг, амаки...

Бува ҳаммасига "хўп, хўп" дегандек бош ирғаб, аста раста ичини айлана бошлади. Дам у, дам бу ерда тўхтаб, қаймоқларнинг мазасини кўрган бўлди. Ниҳоят, кўнглига маъқулини топди шекилли, қаймоқнинг эгасига "бир коса беринг..." деди қўлидаги қошиқнинг орқасини ялаб.

-Тоғажон, - деди қаймоқфуруш жувон ўксик оҳангда. - Ўзи бор-йўғи уч коса қаймоғим қолди, қолганини ҳам ўзингиз ола қолинг... Ширин қаймоқ...

-Э, менга бир косаям етади, - деди бува бепарво қўл силтаб. – Холангизга, бир тўйсин кампирим... Ҳали кун ботишга... эҳ-ҳе, қанча бор-а? Ўтира туринг, ажабмас, ширин қаймоққа талабгорлар яна келиб қолар.

-Шундай-қуя... – чайналди жувон ўйланиб. – Мени... эмизикли болам бор, тезроқ шуларни сотиб, уйга қайтишим керак эди...

Мадраҳим бува ҳам ўйланиб қолди. Қулоғига чақалоқнинг чириллаб йиғлаши эшитилди. Раҳми келди. Сўнг...

-Э, бор-ей, олсам олибман-да... – деди ичида ўзига-ўзи. – Савоб ҳам керак бандасига...

Уч литрли идишда қаймоқ кўтариб келган чолини кўриб Ойхол хола суюниб кетди. Дарров қўлидан сумкаларини олиб, айвонга жой ҳозирлатди. Келини янги чой дамлаб келгунча, қаймоқни "эрмак" қилиб ўтирди.

-Вой, бунингизнинг тепаси қаймоқ, қолгани ачиган қатиқ экан, холос, - деди у лабини буриб. - Ўлсин, алдашибди, виждонсизлар...

Яхна чойни хўриллатиб ичганча кампирининг ҳуд-беҳуд жаврашига қулоқ тутиб ўтирган Мадраҳим бува бу гапни эшитиб бир қалқиб тушди. Кўз олдида аёлнинг маҳзун қиёфаси жонланди. Раҳми келди... Бу сафар аёлга эмас, унинг ҳаром луқма аралашган сутини ичаётган чақалоққа раҳми келди.

Ҳасан ТОШХЎЖАЕВ

ИЛЛАТИ БОРНИНГ ОЁҒИ ҚАЛТИРАЙДИ

Рустам яшайдиган маҳаллада боғлари бир-бирига туташ иккита қўш қаватли бино қад ростлади. Пишиқ ғиштдан қасрмонанд қурилган бу уйлар хўжалик раиси Зарифбойники эди. Аммо иморатлар ҳалол меҳнат билан топилган даромад эвазига бунёд бўлмаганди. Буни барча қатори Рустам ҳам яхши биларди. Унинг кўнглига шумлик келди. "Зарифни бир боплаб, бирон нарса ундиришим керак", деди ўзига-ўзи.

Рустам Зарифбойни ўша муҳташам иморатлар олдида учратиб, дабдурустдан қистовга олди:

-Хўш, раис бува, айтинг-чи, бу қасрлар қандай пайдо бўлди? Яъни, қайси даромад ҳисобига қурилди? Манбалар борми, ахир? Ё, тегишли "жой"ларга ёзиб, аниқлатиб берайми?

Зарифбой шошиб қолди. Юрагини ваҳм босди. Агар у ростдан ҳам тегишли "жой"га мурожаат этса... Йўқ, бир йўлини қилиб Рустамнинг кўнглини олиш керак.

-Қўйинг, шу гапни. Қўшнимиз, ҳар куни кўз-кўзга тушади. Агар ёрдам керак бўлса, айтинг. Бир-биримизни қўллаш бурчимиз-ку, ахир, - деди Зарифбой ялинган оҳангда.

-Бўлмаса гап бундай, - деди Рустам ҳам муроса оҳангида. – Хўжаликнинг 4-бўлимидаги дала шийпонининг биносини бутун жиҳози ва боғроғи билан менга арзон нархда хусусийлаштириб берасиз. Акс ҳолда...

-Йў-йў... Бўлди, бўлди! Айтганингиздай қиламиз. Кечқурун идорага боринг, масалани шу ерда ҳал этамиз, - деди раис бува пешонасидаги терини артиб.

Ҳа, пўписа иш берди. Тез орада Рустам дала шийпонини хусусийлаштириб олди. "Бўйнида иллати борнинг оёғи қалтирайди", деган гап бежиз айтилмаган-да, ахир!

ДЎСТМАН ДЕГАН БИЛАН...

Шокир қўшни қишлоқдан бўлса-да, Олим билан қил ўтмас дўст эди. Оилавий борди-келдини канда қилмасди. Яхши-ёмон кунларда бирга бўлишга интиларди. Олимнинг Шокирга бўлган муносабати, ҳурмату эътибори самимий эди. Дўстлигидан бирон-бир манфаат изламасди, таъмагирлик қилмасди.

Ҳаёт экан... Ойлар, йиллар ўтиши билан дўстлар ўртасида қандайдир бир ясама муносабат пайдо бўла бошлади. Олим Шокир билан учрашиб қолган пайтларида иши кўплигини баҳона қилиб, чала-ярим сўрашадиган одат чиқарди. Баъзида гўё ҳазиллашган бўлиб, масхараомуз гаплар айтадиган бўлди.

У каттароқ амалда ишларди. "Ё амали бошини айлантирдимикан?" ўйларди Олим. Олим уни бир сафар зиёфатга таклиф қилди – келмади. Яна бир гал эса келди-ю, кўп ўтирмади. Вақти зиқлигини баҳона қилди. Аслида ўтиргиси келмади, ёзилган дастурхонни хоҳламади.

Ҳали буниси ҳолва экан. Шокир қандай дўст эканлигини Олим ўғлига келин туширганда кўрсатди. Жамғарган пули етмайроқ турганди. Олим Шокирдан бироз қарз сўради. "Ҳар ҳолда дўстмиз-ку, қолаверса, ўзига тўқ, бой-бадавлат оила, йўқ демас, ахир" деб ўйлаган эди. Қаёқда! Бир сўм ҳам бермади. "Топганимиз ўзимизга етмайди, хафа бўлма, жўра" дебди, уялмай-нетмай. Бу гапни эшитган қўшниси Собир тракторчи Олимга бўрдоқига турган ҳўкизини келтириб берибди. "Бозорга чиқариб сотинг-да, пулини тўйга ишлатинг", деди.

Ана шунақа! Дўст бўлиш осон, аммо уни сақлаш қийин. Олим Шокирнинг ўзидан узоқлашгани учун эмас, дўстликни қадрига етмагани учун афсусланди, ачинди.

Аҳмаджон РАҲИМОВ

МУТТАҲАМ ҚЎШНИ

Мамашариф билан Ўлмас ёнма-ён полизда помидор экишганди. Қишлоқдан уч-тўрт чақирим узоқдаги экин бошида иккиси ҳам чодир қуришди. Кечаси Мамашариф ётмасди, Ўлмас эса ётиб қоровуллик қиларди.

Бир куни Мамашариф помидор жўяклари пайҳон этилганлиги ва анча помидор териб олинганлигини сезиб, Ўлмас бободан сўради:

-Бизнинг полизга кимдир оралабди. Ўлмас, мабодо сен кўрмадингми?

-Мен қаердан билай, - деди Ўлмас бобо жеркиб. - Сенинг помидорингга қоровулманми?

Мамашариф бобо сўраганидан хижолат чекиб, индамай жим қолди. Шу кундан бошлаб жўяклардаги етилган ҳосил камайса камаявердики, ҳеч кўпаймади. Мамашариф бобо бу сирни билиш мақсадида қоронғу тушгач, кўрпа-ёстиғини эшакка юклаб, полиз бошига келди. Ўлмас бобога сездирмай, пушта ёнидаги маккажўхори орасидан ўзига жой қилиб, ётиб олди.

Саҳарлаб уйқуси қочган Мамашариф бобо не кўз билан кўрсинки, Ўлмас бобо шоша-пиша помидордан териб яшикларга жойлар ва ўғли Акбар эса яшикларни қаёққадир ташиётган эди...

Беҳзод ҲОТАМОВ

ОРОЛ УЧУН ҲАММА МАСЪУЛ

(Боши 1-бетда)

Амалий ишлардан бири ҳудудда GEF (Халқаро Оролни қутқариш фонди) агентлигининг тузилишидир. Бу агентликнинг тузилишидан кўзланган асосий мақсад Оролни қутқариш учун ажратилган сармояларни тўплаш ва уни мақсадли ишларга, яъни мавжуд сув захираларини сақлаб қолиш, улардан оқилона фойдаланиш, экологик хавфни камайтириш, Орол ҳудудидаги аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга жалб этишдир. Оролни қутқариш Халқаро фонди GEFнинг Нукус филиали ҳам ўз фаолиятини айнан шу мақсадларни амалга оширишга қаратган.

Филиал мутасаддилари ўтган йиллар мобайнида ушбу йўналишда бирмунча хайрли ишларни амалга оширди. Биринчи навбатда денгиз ўрнида пайдо бўлган бир неча ўнлаб кўлларнинг сувини асраб қолиш ва ундан халқ хўжалигида фойдаланишни ташкил қилишдир. Бунинг учун ирригация иншоотлари, яъни дамбалар қуриш зарур эди. Шундай иншоот барпо этиш учун ўтган йилнинг ўзида 1219830,55 минг сўм маблағ сарфланди. Натижада Междуречинский сув омборида 12 та, Балиқчи кўлида 22 та, Жилжирбасда 240 ва Мўйноқ кўлтиғида 70 та дамбалар қурилди. Ушбу қурилиш жараёнида 911,2 минг куб метр тупроқ, 36,6 минг куб метр тош тўшаш ишлари бажарилди. 23,5 тонна металл буюмларни монтаж қилиш ишлари амалга оширилди. Биргина Мўйноқ туманидаги Междуречинский сув омборида ҳозирги вақтда 210 миллион кубметр сув мавжуд бўлиб, 25 минг гектар майдонни эгаллайди. Ушбу сув омборида 29 километрлик дамбалар таъмирланди, кўплаб бетон тўсиқлар ўрнатилди. Ушбу сув омборидан Макбал кўлига 25 миллион куб метр, Сарибос кўлига 30 миллион куб метр сув тушди. Дамбалар қуриш натижасида кўллардаги сувлар сақланиб қолиши билан бирга кўлларда балиқ ҳамда мўйнали ҳайвонларни ҳам урчитиш ишлари бошлаб юборилди. Бу ерларда ҳозирги вақтда наботат олами ҳам бойиб бормоқда.

Ушбу кўллар ҳудудида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун етарли шарт-шароитлар яратилди. Эндиликда тадбиркор ва фермерларни қўллаб-қувватлаш, уларга тавсия бериш, моддий маблағ билан таъминлаш лозим. Шу мақсадда агентлик томонидан 2002 йилда турли лойиҳалар учун 24125,6 минг, уларни амалга ошириш учун эса ижрочиларга 12059,8 минг сўм ажратилди.

Ушбу лойиҳаларни амалга ошириш учун "Шоли" республика илмий-тадқиқот институтининг Қорақалпоғистон филиали, "Қорақалпоқнонмаҳсулотлари" ҲЖ, "Қаймоқли" агрофирмаси ва "Азаглык" деҳқон-фермер хўжаликлари жалб этилди.

Асосий эътибор ҳосилдорликни оширишга ва сувни тежашга қаратилди. Йил якунида эса натижалар ёмон бўлмади. Масалан, "Қорақалпоқнонмаҳсулотлари" ҲЖ 25,5 миллион сўмлик сара уруғлик дон етиштириб, экинни парваришлаш даврида меъёрдаги сувни 15 фоизгача тежашга эришди. Харажатлар 8,8 миллион сўмни ташкил этди.

Шунингдек, ҳудудда аҳолининг ижтимоий ҳолатини, турмушини яхшилаш борасида кўплаб кишиларга тадбиркорлик ва фермерлик фаолияти билан шуғулланиш учун айнан Нукус филиали томонидан микрокредитлар берилган. Қилинган ишлар натижасида 773 та янги иш ўринлари яратилди. Уларнинг меҳнати натижасида 803,5 тонна гўшт, 2389,0 тонна сут, 621,5 тонна буғдой, 491 тонна полиз маҳсулотлари, 154 тонна пахта, 141,5 минг дона кийим-кечаклар, 174,2 тонна нон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Орол ҳудуди зонасида истиқомат қилувчи аҳолининг сиҳат-саломатлигини тиклаш йўлида ҳам бирмунча ишлар бажарилди. Аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш учун Оролни қутқариш Халқаро фонди томонидан ўтган йили 15757,7 минг сўм сарф қилинди.

Ҳудудда ўрмон хўжаликларини барпо қилиш ва ривожлантириш билан бир қаторда маълум ҳудудларда саксовул, черкез каби ўсимликларни экиш орқали табиий шароитни яхшилаш ишлари амалга оширилмоқда. Бу соҳага ҳам 41094,3 минг сўм сарфланди ва 600 гектарга яқин майдонга ниҳоллар экилди.

Хулоса қилиб айтганда, биз юқорида келтириб ўтган рақамлар Халқаро Оролни қутқариш фонди Нукус филиалининг ўтган бир йил давомида амалга оширган ишларидан далолат беради. Лекин ҳали олдинда қилинадиган ишлари ҳам жуда кўп. Чунки бу юмушлар - Орол ҳудудида келажакда бажарилиши лозим бўлган ишлар миқёси олдида денгиздан бир томчидир. Шундай экан, Орол муаммосига бугун янада жиддийроқ эътибор қаратиш лозим.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ОЛИЙ ҚАДРИЯТ ТОПТАЛМАСИН!

(Боши 1-бетда)

Ёки, прокуратура органларига шу даврда фуқаролардан қарийб 2800 та ёзма равишда мурожаатлар келиб тушган бўлиб, шулардан 1200 га яқини бевосита прокуратура идораларида ҳал этилган. Қолганлари эса тегишли равишда бошқа идора, ташкилотларга чора-тадбирлар белгилаш учун тақдим этилган. Бундан ташқари, 586 нафар фуқаро бевосита меҳнат жамоаларида прокурорлар томонидан қабул қилинган.

Кузатувлар шундан далолат берадики, кейинги йилларда фуқароларнинг мурожаатлари сони ортиб бормоқда. Бунинг асосий сабаби турли идораларда ариза ва шикоятларнинг тўлиқ ҳал қилинмаслиги ҳамда фуқароларнинг овора бўлаётганига бориб тақалади..

Прокуратурага ариза, таклиф ёки шикоят билан мурожаат этган ҳар бир кишининг қандайдир ташвиши, ҳал этилмаган муаммоси бўлади. Аксарият ҳолларда улар келтирган важлар асосли бўлиб чиқади. Қонун ижроси бўйича ўтган йилда умумий назорат тартибида 30 га яқин текширишлар ўтказилиб, буларда аниқланган ҳолатлар юзасидан 21 та протест,3 та даъво аризаси, 68 та тақдимномалар киритилиб, 2 та жиноий, 15 та маъмурий ва 30 та интизомий жавобгарликка тортиш тўғрисида ишлар қўзғатилган ҳамда 150 нафар шахс қонун бузилишига йўл қўймаслик ҳақида расмий равишда огоҳлантирилган. Масалан, фуқаро У.Шукуров вилоят прокуратурасига ариза билан мурожаат этиб, 2002 йил 25 ноябр куни соат 14 ларда икки нафар номаълум шахс унинг мулкини талон-торож қилиш мақсадида ҳужум қилиб, ҳаёти ва соғлиғи учун хавфли бўлган зўрлик ишлатиб, пичоқ билан унга тан жароҳати етказгани ва унга тегишли бўлган ВАЗ русумли автомашинани босқинчилик йўли билан олиб кетишганлигини маълум қилган.

Ушбу ҳолат юзасидан Навоий шаҳар ИИБнинг катта инспектори, милиция катта лейтенанти Ш.Мирзаев томонидан текшириш олиб борилган. Аммо ажабланарлиси гўёки "жиноят таркиби бўлмаганлиги учун" бу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатиш рад этилган.

Мазкур материаллар вилоят прокуратурасида назорат тартибида ўрганиб чиқилганда, текшириш суриштирув органи томонидан ўта малакасиз ва бир томонлама олиб борилганлиги аниқланиб, инспекторнинг асоссиз қарори бекор қилинди. Тўпланган материаллар асосида жиноят иш қўзғатилди. Айни кунда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

"Алтин" масъулияти чекланган жамият директори К.Жанабаев прокуратурага мурожаат этиб, Учқудуқ тумани ДСИ ходимлари уни ноқонуний равишда маъмурий жавобгарликка тортганликларини билдирган. Туман прокуратураси томонидан ДСИ қарори ўрганиб чиқилганда, унинг қонунга зид чиқарилганлиги аниқланиб, прокурор протести билан бекор қилинган.

Айрим ташкилот, корхона раҳбарларининг мавжуд қонунларга зид равишда чиқараётган қарор ёки буйруқлари оқибатида фуқароларнинг манфаатларига зарар етказилган. Мисол учун, "Навоий нон заводи" АЖ маъмуриятининг буйруғи билан корхона ишчи-хизматчилари дам олиш кунлари ишга жалб қилинган ва уларга бир ҳисса ҳақ тўланган. Ваҳоланки, меҳнат қонунчилиги бўйича дам олиш кунларидаги ишлар учун камида икки ҳисса ҳақ тўланиши лозим. Прокурор протести билан бу ноқонуний буйруқ бекор қилиниб, ходимларга икки ҳисса миқдорида ҳақ тўланиши таъминланди. Бунга ўхшаш мисолларни яна кўплб келтириш мумкин.

Вилоят прокуратураси органларининг тадбиркорлар, кичик ва ўрта бизнес субъектлари манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги фаолияти ҳам амалда ижобий самаралар бераётганлиги сир эмас. Бу масала доимий диққат-эътиборимизда турибди. Вилоят, шаҳар ва туман прокуратураларида тадбиркор ва фермерлар учун алоҳида қабул кунлари белгиланган. Тўғрироғи, улар учун прокуратура эшиклари ҳамиша очиқ. Мулкдорларнинг ҳар бир ариза ва шикояти атрофлича ўрганилиб, қонуний ҳал этилмоқда. Фикримнинг далили учун биргина мисол келтириб ўтмоқчиман.

Нурота туманидаги "Қалдирғоч" фермер хўжалиги раҳбари Р.Фармонова "Ўзбекистон" ширкат хўжалигига 1049,9 минг сўмлик дон топширган бўлса-да, ширкат хўжалиги бу маблағни тўламаётганлигини ёзган. Текшириш чоғида фермер хўжалигининг даъволари тасдиқланди. Унинг қонуний манфаатлари бузилганлиги, шартнома шартлари бажарилмаганлиги аниқланиб, вилоят хўжалик судига фермер манфаатларини кўзлаб даъво аризаси киритилди ҳамда у ўзининг ижобий ечимини топди.

Заври САДИРОВА,
Навоий вилоят прокурорининг ташкилий-назорат ва таҳлил бўйича катта ёрдамчиси, адлия маслаҳатчиси.

ЯХШИ ХАБАР

"ДИЁРБЕК" – ХУСУСИЙ БОҒЧА

Хусусий тадбиркор Роҳила Жаъфарова баҳор айёмида болажонларга муносиб совға ҳадя қилди – Самарқандда илк хусусий боғча фаолият бошлади.

Чой қадоқлаш фабрикаси тасарруфидаги 9 миллион 148 минг сўмга баҳоланган болалар боғчасини сотиб олган ишбилармон аёл ҳам замон талаблари даражасида иш бошлади. Даставвал 50 ўринли боғча узлуксиз кечаю кундуз ишлайди. Болаларга 1, 2-синф мактаб дастури асосида компьютер технологиялари асосида сабоқ берилади. Рус, инглиз тиллари чуқур ўргатилади. Шахмат-шашка, хореографиядан етук мутахассислар машғулотлар олиб боришади.

Ўктам ҚУРБОНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Ғиждувон туманидаги "Зафаробод" қўрғонида турли миллатга мансуб бўлган 5886 нафар аҳоли истиқомат қилади. Бу ердаги милиция бўлинмаси вакиллари эса ана шу аҳолининг тинчлиги ва хотиржам яшашларини таъминлаш мақсадида қатор муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Буларнинг натижасида шу йилнинг ўтган даврида қўрғонда биронта ҳам жиноят содир этилмади.

СУРАТДА: бўлим бошлиғи, милиция капитани Комилжон Муҳаммадиев, профилактика инспектори Саъдулло Шаропов ва тезкор инспектор Ҳабиб Ражабовлар галдаги режаларни муҳокама қилишмоқда.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

ЎЗБЕКНИНГ БОЗОРИ

(Боши 1-бетда)

-Яхши, - дедим кўниб, - нархи қанча?

- 2100 сўмдан.

- -Нега, ўтган сафар 2300 сўмдан берган эдинг-ку?!

- Гўшт кўпайиб қолди, ака, нарх тушяпти, - деди қассоб йигит.

Гўштни халтага солиб, ўнг томонга икки-уч қадам босганимни биламан, кўкат сотиб ўтирган аёл менга юзланиб: "Қиммат олдингиз, улгуржи бозорда шундай гўштни 1600-1700 сўмдан беряпти" деди. Унга: "Ҳечқиси йўқ, синглим, мен улгуржи бозордан олганим йўқ-ку" деб қўяқолдим. Кейин суриштирсам, шундай экан. Энг муҳими, бозорда гўштнинг нархи арзонлашганлиги – бор ҳақиқат.

Шундан атиги бир ҳафта олдин Тошкент вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманида бўлган эдим. Бир гуруҳ фермерлар даврасида ўтириб қолдим.

-Ўтган бозор бўрдоқига боққан буқамни сотолмадим, - деди бир мўйсафид.

-Менинг учта қўчқорим қайтди, - деди кўплаб қўй ва парранда боқаётган бошқа бир киши.

-Нега? – сўрадим улардан.

-Арзон сўрашяпти, бергим келмади, - деди бири.

-Мен ҳам, - деди иккинчиси.

Демак, бўрдоқибоқарлар кўпайиб боряпти. Бу эса қорамоллар, қўй ва эчкилар, паррандалар сони ортиб бораётганлигини кўрсатувчи қувончли ҳолатдир. Майли, бўрдоқибоқарлар яна ҳам кўпайсин, майли, гўштнинг нархи яна ҳам арзонлашсин, бироқ зинҳор ва зинҳор чорва молларининг бош сони камаймасин. Бу қандай ёмон оқибатларга олиб келиши мумкинлигини биз катта ёшли одамлар яхши биламиз. Буни ҳозирги ёшлар ҳам билиб қўйишса фойдадан ҳоли бўлмасди. Гап фақат ўтмиш хатоларидан сабоқ олишда эмас, балки гўштнинг сероблигини таъминлаш ҳаммамизга ва ҳар биримизга боғлиқ эканлигини англаб етишда.

Ўтган асрнинг олтмишинчи йиллар бошида Хрушчев чорвага қирон келтирди. Кимнинг сигири, қўйи, эчкиси бўлса солиқ солди, кимнинг учтадан ортиқ қўйи, биттадан ортиқ сигири, туяси, оти бўлса, жарима солди. Оқибатда бир йилдан кейиноқ гўшт танқислиги бошланди. 1962-1964 йилларда матбуотда гўштни кам истеъмол қилиш, иложи бўлса "саломатликни ўйлаб" истеъмол қилмаслик, унинг ўрнини ошқовоқ билан картошка босиши мумкинлиги кенг тарғиб қилинди.

Бу мудҳиш хатонинг азобини халқ тортди. Чорва молларининг сони кескин камайиб кетганлигидан халқ борини ҳам сўйишни увол ва гуноҳ деб билиб, гўштсиз ҳаётга кўника бошлади. Айниқса, Тошкентни ошқовоқдан тайёрланган сомса-ю манти-чучваралар босиб кетди. Шубҳасиз, ошқовоқ шифобахш ва лаззатли неъмат. Лекин гўштнинг ўз ўрни бор. Гўштга бўлган эҳтиёжни тарғибот-ташвиқот билан қондириб бўлмайди. Ҳатто орадан ўн-ўн беш йил ўтиб ҳам йўл қўйилган хатони тузатишнинг уддасидан чиқишолмади. Аксинча, етмишинчи йилларда яна бир хатога йўл қўйилди. Чорванинг ишини бевосита партия ташкилотлари назорат қиладиган бўлди. Ферма мудирларию сигир соғувчилар партия сафига ўтказилди. Сигир сут бермаса ҳам, ғунажин қисир қолса ҳам, буқа ем емаса ҳам коммунист партбилетини столга қўйиб жавоб берадиган бўлди. Қандай партиявий чора-тадбир кўришмасин етмишинчи-саксонинчи йилларда ҳам гўшт танқислиги ҳолати сақланиб қолаверди. Ўша пайтда давлат томонидан белгиланган нархда гўшт топиш амри маҳол эди. Очиқ сотишга эса рухсат беришмасди. Яшириб, паналаб, қочиб юриб сотадиганлардан айтган нархларига олар эдингиз.

Хўш, ҳозир гўшт сероблигининг боиси нимада?! Аввало, хусусий секторга эркинлик, кенг имкониятлар ва имтиёзлар берилганлигида. Ким қанча сигир, қўй, эчки боқади – ихтиёр ўзида. Ким боққан бўрдоқисини қайси шаҳарга ёки вилоятга олиб бориб, кимга, қандай нархда сотади – ихтиёр ўзида. Ким қаердан, қандай ва қанча ем сотиб олмоқчи – марҳамат, ҳамма ерда тўлиб-тошиб ётипти. Бунинг устига одамларимизнинг омилкорлигини, молнинг тилини, қўйнинг қилиғини, семиртиришнинг сирини билишлигини қўшинг. Қолаверса, эртанги кунини, тақдирини, фарзандларининг келажагини ўйлаган халқимизнинг пишиқ-пухталигини, ўз куч ва имкониятларига ишонишлигини айтмайсизми. Албатта, буларнинг ҳаммаси мустақиллик билан боғлиқ. Гўшт етиштиришда ва аҳолининг эҳтиёжини қондиришда хусусий сектор эришган юксак парвоздан қувонмаслик мумкин эмас.

Паррандачилик ҳам чорвачиликнинг бир тармоғи. Хусусий секторда бу тармоқ ҳам юксалиб кетди. Ҳозир бозорларимиз товуқ гўшти билан тухумга тўлиб-тошиб кетган. Жумладан, Трактор заводи яқинидаги бозорда тухум сотилмаётган растанинг ўзи йўқ.

-Тухум қанчадан? – сўрадим эллик ёшлардаги бир жувондан.

-60 сўмдан, - деди у.

-Қандай қилиб, ахир февралда 100 сўмдан ками йўқ эди-ку?! - ҳайрон бўлдим.

У кулимсираб деди:

-Ҳайрон бўлманг ака, апрелда 40 сўмдан оласиз. Кўрмаяпсизми, ҳаммаёқни тухум босиб кетяпти. Ҳозир қишлоқ қолиб, шаҳарда ҳам товуқ боқишяпти.

-Бу яхшимасми қайтага?

-Албатта яхши, тўкинчилик билан арзончиликка нима етсин, - деди жувон.

Картошка сотаётганларнинг бир нечтасидан қаерданлигини сўраб чиқдим. Асосан Фарғона водийси ҳамда Тошкент вилояти туманларидан келишибди. Илгари Тошкент шаҳрининг бозорларига Ўратепанинг картошкаси тўлиб кетарди. Қишда эса аксарият аҳоли Россиядан келтирилган картошка билан "жон сақларди". Аслида бу илгари ўз газимиз бўлатуриб Сирдарё ГРЭСини Россиядан ташиб келтирилган сифатсиз ва қимматли мазут билан ишлатганимиздай гап эди.

Мева сотилаётган раста бўйлаб юрар эканман, нок сотаётган, бошига оқ рўмол ўраган катта ёшли бир аёл олтиндай товланиб турган битта нокни шартта кесди-да, бир бўлагини менга узатиб деди:

-Еб кўринг, мазаси оғзингизда қолади.

-Йўқ, егандан кейин олишга тўғри келади, - дедим.

-Майли, олмасангиз ҳам бир мазасини кўринг!..

-Нархи қанча?

-500 сўм.

-Қиммат эмасми?

-Нимаси қиммат, хў анави, - у қўли билан қаршидаги растага ишора қилди, - доғ тушиб чирий бошлаган, Эрондан келтирилган мандариннинг килосини 1400 сўмдан деб ўтирибди. Ўзимизнинг ширин-шарбат сувли нок яхшими ёки ўзга юртнинг мазасини йўқотган эски меваси яхшими? Яна нақ уч кило нокнинг нархи-я...

Тўғриси, индайолмадим. Чунки нокнинг эгаси юз фоиз ҳақ эди.

Йилнинг тўрт фаслида ҳам бозорларимиз пештахталари помидор билан бодрингга тўла бўлади. Ҳозир шундай маҳсулотларга, кўкпиёзу турли кўкатларга ташналик сезиладиган пайт. Яхшиямки, улар бозорда сероб. Бир неча боғини 200-300 сўмга беради.

Бир ёш йигит помидор сотаётган аёлдан унинг нархини сўради.

-300 сўм, - деди помидор эгаси.

-Ўҳ-ҳў, мунча қиммат?! - ҳайратланди йигит.

-Ука, - дедим мен йигитга юзланиб, - анави баклашкадаги газланган сувларга қара, биттаси 350 сўмдан нақ 800 сўмгача-я, ўзинг ўйлаб кўр, сувни қадоқлашга қанча меҳнат кетган-у иссиқхонада помидор етиштиришга бир неча ой қанча меҳнат кетган?! Сарфланган маблағда ҳам катта фарқ бор. Деҳқонга осон тутма.

Аёл мамнун жилмайди, йигит уч кило помидор сотиб олди.

Бир нарсага ҳайрон қоласиз: дўконда-ю бозорда ун сероб, дон сероб, нархлари ҳам жойида, кўп вақтдан бери шакарнинг ҳам, тухуму ёғнинг ҳам нархи ошгани йўқ, бироқ бир йилда печенье маҳсулотларининг нархи икки баравардан кўпроқ ошди. Ҳозир печеньелар кўргазмага қўйилган маҳсулотга ўхшайди. Бензин ёки газ харажатини баҳона қилиб бунчалик оширишни оқлаб бўлармикан? Ёки дўконлардаги буханка нонларнинг сифатсизлигини айтмайсизми? Бир кун-ярим кун турса, моғорлаб кўкарган ёки ачиган хамирга ўхшаб қолади. Яна бир сирли ҳолат: кейинги уч-тўрт ой мобайнида гўштнинг ва гуручнинг нархи мунтазам пасайиб борди, сабзи сув текин ҳам бўлди. Бироқ ошхона ва кафеларда, кўча ва хиёбонларда сотиладиган ошнинг нархи пасаймади. Бунга нима дейсиз?

Назаримда қайта ишловчилар, қандолатчилар, ошпазлар, сомсапазлар, озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлашга, сотишга ҳамда хизмат кўрсатишга дахлдор ходимлар тўкинчиликни, тўқчиликни ва арзончиликни таъминлашда бундан буён деҳқонлардан ҳамда чорвадорлардан, хусусан, фермерлардан, хусусий секторнинг бошқа фидойиларидан ибрат олишлари керак. Шундагина бозорга ва ҳар бир хонадонга барака киради, халқни алдайман деганнинг ўзи алданиб қолади.

Яна деҳқон баҳори келди. Бозор ҳам деҳқонники. Ўзбекнинг бозори зўр экан, демак, бу она-табиатдан куч олган деҳқон жасоратининг, деҳқон ҳалоллигининг, деҳқон саховатининг тимсоли. Садағанг кетай, деҳқоним! Марҳабо, деҳқон баҳори! Бозорингга тасанно, ўзбегим!

Иброҳим НОРМАТОВ

(Боши 1-бетда)

Аксинча, ўзини тутиши сипо, вазмин. Бақириб-чақириш, жеркиб ёки силтаб ташлаш одати йўқ. Айтганим-айтган, деганим-деган қабилида иш тутмайди. Тожибой ака чўкиб ётган хўжаликни оёққа турғизиб, иқтисодий жиҳатдан бақувват ҳолатга олиб чиқди, замона зайлининг хуружлари, обҳаво ноқулайликлари ва ҳакозо каби омилларнинг салбий таъсирига қарамасдан, меҳнат жамоасининг нонини бутун, дастурхонини тўкин қилиб келмоқда.

"Ниманинг эвазига?", деган ҳақли савол туғилади. Нима учун Тожибой акага қараганда ҳам ғайратлироқдек туюлган бошқа раҳбарлар бу нарсанинг уддасидан чиқишолмаяпти? Уларда ташаббускорлик йўқми? Билим етишмайдими ёки нафсини тия билмаслик панд берадими? Умуман, раҳбар қандай одам бўлиши жоиз?

Ушбу саволлар моҳиятига имкон доирасида ойдинлик киритиш мақсадида йўлга чиқдик. Тожибой акани байрам муносабати билан уюштирилаётган тадбир пайтида учратдик. Салом-аликдан сўнг дарҳол муддаога кўчдик. Аввало, ўтган йил натижалари билан қизиқдик. Зеро, ман-ман деган баъзи миришкорлар ҳам ўтган йили узум ҳосилидан бебаҳра қолишгани ҳеч кимга сир эмас.

-Ҳақиқатан ҳам ўтган йил узумчилик учун жуда ноқулай мавсум бўлди, - деди Тожибой ака. – Лекин, биз барча агротехник тадбирларни вақтида амалга оширганимиз, яъни қатор ораларига вақтида ишлов берганлигимиз, бегона ўтлар кўпайишига йўл қўймаганлигимиз, муддатида хомток қилганимиз, зарарли ҳашаротларга қарши изчил кураш олиб борганимиз, бошқа тадбирларни ҳам пишиқ-пухта ўтказганлигимиз боис, режадаги 3400 тонна ўрнига 4100 тонна узум етиштиришга муваффақ бўлдик. Соф фойда 180 миллион сўмни ташкил этди.

-Ушбу натижаларга эришишда салмоқли ҳисса қўшган ширкат аъзоларидан баъзиларининг исми шарифларини тилга олиб ўтсангиз.

-Албатта, узумчиликда муттасил юқори натижаларга эришишимизда бевосита далада тер тўкадиган ширкат аъзоларининг ҳиссаси жуда катта. Масалан, Улфатов Мирмусо,Эргашев Қайнар, Шокиров Одил, Алматов Маъмур, Умрзоқов Акбар, Беков Умматали, Икромов Ҳакимали, Ражаматов Раимжон... Бу рўйхатни давом эттириш мумкин. Бизда манфаатдорлик тўғри йўлга қўйилганлиги сабаб, кўпчилик ўз вазифасига виждонан муносабатда бўлишга ҳаракат қилади.

-Белгиланган агротехника тадбирларининг бажарилиши назорат қилиб бориладими ёки бу ширкат аъзоларининг ихтиёрига ҳавола этилганми?

-Назорат қилиб борамиз, чунки деҳқончиликда бир кунгина кечикилса, салмоқли ҳосилни бой бериб қўйиш мумкин.

-Ғаллачиликдаги ютуқлар қандай бўлди?

-Биз лалмикор, яъни суғорилмайдиган майдонларга ғалла экамиз. Жами ғалла экин майдонимиз 900 гектардан иборат. Ўртача 25,4 центнердан ҳосил олдик. Режани туманда биринчилар қаторида уддаладик. "Қарияларни қадрлаш йили" муносабати билан 30 тоннадан ортиқ ғаллани қарияларга текинга тарқатдик. Тўппа-тўғри уйларига элтиб бердик, одамлар кўзидаги қувончни бир кўрсангиз эди!

-Лалмикор майдонлардан бундай мўл ҳосил олинишининг сабаби нимада?

-Асосий негизи – меҳнат албатта,

ЗАРКЕНТ МЎЪЖИЗАСИ

лекин бошқа омиллар ҳам йўқ эмас. Масалан, ғалла ўрилгач, биз ерларни дарҳол шудгор қиламиз. Июлдан бошлаб ер тўрт ой дам олади. Ер офтобда қизиб, куч тўплайди. Худди қора шудгорда бўлганидек, гарчи тўла равишда бўлмаса-да, структураси яхшиланади. Бу келгуси мўл ҳосилга гаров демакдир. Яна бир омил – уруғчиликни яхши йўлга қўйганмиз. Ўзимизнинг шароитда синовдан ўтган ғалла навларинигина экамиз. Натижа чакки эмас: ўтган йили ғаллачиликдан 53 миллион сўм соф фойда олдик. Ўзимизда мавжуд техникаларни унумли ишлатиш маблағни тежашда қўл келмоқда. Бундай натижага эришишимизда ғаллакорларга бош пудратчи Ашраф Акбаров бош-қош бўлди. Механизаторлардан Муллаев Усмон, Туронов Холдор, Ёров Ҳасан ўзларини кўрсатишди.

-Чорвачиликда йил якунлари қандай бўлди?

-Чорвачиликдан 24 миллион соф фойда олинди. Чорвачилик соҳасида меҳнат қилаётган хотин-қизлар доимо ҳурмат-эҳтиромда. Энг илғор сут соғаримиз Эргашева Мунисага нархи 300 минг сўмлик телевизор мукофотга ажратилди. Бу ерга келишдан аввал унинг йиллик даромадлари билан қизиқиб кўрдим: иш ҳақига 600 минг, режадан ташқари соғиб олган сутларга мукофот тариқасида 700 минг сўм ишлабди. Қўшимча яна телевизор берилди... Қаранг, чаккимас-а?

Кўпчилик хўжаликларнинг чорва фермалари хусусийлаштирилганидан сўнг қорамолларнинг аксарияти қаёққадир ғойиб бўлганлиги эсимга тушиб, Тожибой акадан сўрадим:

-Сизнинг хўжалигингизда ҳам фермани хусусийлаштиришга уриниш бўлмаганми?

-Бўлган, лекин қишлоқда яшаб мол боқмасак, хўжалик аъзоларининг, болалар боғчаси, касалхоналар, заҳарли химикатлар билан ишловчи ходимларимиз, механизаторлар учун берилиши зарур бўлган чорвачилик маҳсулотларини қаердан харид қиламиз, бунча маблағни ким беради, деган хаёлда фермани хўжалигимиз ҳисобида сақлаб қолганмиз.

Бу гапларни эшитиб, Тожибой аканинг узоқни кўра биладиган, ҳар қандай кўрсатмани кўр-кўрона бажариб кетавермайдиган заковатли раҳбар эканлигига яна бир карра тан бердик.

-Раҳбар ўз қўл остидаги одамлар билан қандай муносабатда бўлиши керак?

-Ҳақиқий раҳбар бўламан деган одам кимга қандай муомала қилишни билиши керак: кимгадир қаттиқ койиш бермасанг бўлмайди, кимнидир, аксинча, яхши гапириб, йўлга солиш осонроқ... Ким билан қандай муомала қилмасин, адолат нуқтаи назаридан иш тутиш керак. Бунинг учун олдига иши тушиб келган одамнинг ўрнига ўзини қўйиб кўриши зарур: хўш, ўзим шу одам ўрнида бўлсам, ҳолим нима кечарди?

Ушбу савол ҳар қандай вазиятда раҳбарга тўғри йўл топиш, адолатли қарорга келишга имкон беради, деб ўйлайман...

Тожибой ака билан суҳбатимизни шу ерда тўхтатишга тўғри келди, чунки байрам дастурхонига йиғилганлар тадбирни раис буванинг ўзлари очиб берсинлар, дея маҳтал ўтиришганини Тожибой аканинг муовини Зафар Ашуров хабар қилди.

Биргаликда чиқдик. Байрам дастурхони чин кўнгилдан тузалганини пайқаш қийин эмасди. Тожибой ака хўжалик фермасида меҳнат қилаётганларни эъзозлаб яхши тилаклар билдирди. Хусусан, рангли телевизор билан мукофотланган ҳамкасбидан ўрнак олишга чақирди. Тадбирга йиғилганларга совға-саломлар туҳфа этилди.

Тожибой ака билан суҳбатни келган жойимиздан давом эттирдик. Яна баъзи маълумотларни суриштириб билиб олдим. Чунончи, хўжаликнинг соф фойдаси ҳисобидан 35 миллион сўм ширкат аъзоларига дивиденд сифатида тарқатилибди. Ушбу маблағнинг 10 фоизи хўжаликда илгари ишлаган меҳнат фахрийларига улуш тариқасида берилибди.

Бундан ташқари, болалар спортини ривожлантириш вилоят фондига 10 миллион сўм ўтказилибди, қишлоқ ҳудудидаги учта мактабга бир ярим миллион сўмлик спорт анжомлари туҳфа қилинибди. Олти маҳалладаги "Обод маҳалла" ва барча спорт тадбирларини ўтказишни хўжалик ҳомий сифатида зиммасига олган.

-Сиз раислик фаолиятини бошлаган пайтингиз хўжалик қай аҳволда эди? – дея сўрадим Тожибой акадан.

-Деҳқонлар аҳволидан гапирмай қўя қолайлик, мол-бузоқларга едиришга оддий хашак йўқ эди, - мийиғида кулди Тожибой ака. – Мен ўшанда анча ҳайрон бўлганман, пулга сотиб олинмайдиган хашак йўқлигини қандай тушунмоқ керак?!

Тожибой ака қай тариқа аҳволни ўнглашга киришганлиги, қандай тадбирларни амалга оширганлиги, қайси жиҳатларга эътибор қаратганлиги ҳақида қисқача сўзлаб берди.

Шу тариқа Ўзбекистон Қаҳрамони деган юксак шарафга муяссар бўлган Тожибой Ризаевнинг раҳбар сифатида босиб ўтган йўлнинг ибратли жиҳатлари хусусида маълум тасаввурга эга бўлдик. Мулоқот ниҳоясида муҳим бир мулоҳаза туғилди: биз замона зайли билан боғлиқ жиҳатларга эътиборни кўпроқ қаратган ҳолда ҳар қандай давр, инсон хоҳиш-иродасидан устун турувчи тартиб-қоидалар, тамойилларни унутиб қўяётганимиз ва шу боис қатор муаммоларга дуч келаётганимиз йўқми?

Зеро, 2 га 2 ни қўшсак 4 бўлиши бирор замонга ёки инсонга боғлиқми? Ёки бўлмаса, "Инсоф йўқ жойда барака бўлмайди", деган иборани олиб кўрайлик. Ким қайси замонда унинг тескарисини исбот қила олади? Айни мана шундай – замон ва инсон иродасидан юқори турувчи ҳақиқатлар, қонуниятлар, тамойиллар иқтисодиёт соҳасида ҳам мавжуд-ку, ахир?! Уларга қай тариқа риоя этишимиз керак?

Саволлар, саволлар, саволлар... "Улар кўпайиб кетмадими?", дея фикр юритишингиз мумкин, муҳтарам ўқувчи. Тўғри қўйилган савол муваффақият сари элтувчи калитни қўлга киритиш билан баробардир. Нақл қилишларича, ҳордиқ чиқариб ўтирган Ньютон дарахтдан узилиб тушган олмани кўриб, беихтиёр: "Ия, нега бу олма осмон-фалакка учиб кетмасдан, ер томон ҳаракатланиб, менинг олдимга келиб тушди?", дея савол қўйган ва пировард натижада бутун олам тортишиш қонунини кашф этиб, шуҳратига шуҳрат қўшган экан.

Бошқача айтганда, доно ҳар қандай саволнинг тагига етишга интилади, нодон эса саволни эшитишни ҳам хоҳламайди. Шу жиҳатдан ҳам Тожибой акага тан бердим: фурсатлари зиқ бўлса ҳам жамики саволларимга эринмасдан жавоб қайтардилар. Умуман, суҳбатимиз асносида бир нарса эътиборимни жалб қилди. Тожибой ака кулган пайтлари юзи аллақандай ёришиб, нурланиб кетгандек бўларди. Ўша онларда хаёлимдан: "Ҳеч кимдан тили қисиқ бўлмаган, эл-юрт олдида юзи чинакамига ёруғ одамдагина шундай самимият бўлмайдими, ахир?!", деган фикр ўтди.

Тожибой ака билан кейинроқ – фурсат бўлганида суҳбатимизни чала қолган жойидан давом эттиришга келишиб олдик. Нима бўлганда ҳам, чеҳрангиздаги ёғду асло сўнмасин, Тожибой ака!

Сўнг сўз ўрнида. Мақола жўшқин оҳангда якунланганi боисми, шоирлигим тутиб, қуйидаги мисралар қуйилиб келди:

Паркентнинг, воажаб,
шоирлари кўп,
Орифхону Маҳмуд
Тоирлари кўп.
Насиба излаган она
заминдан,
Деҳқон шоир - Йўлдош
Одиллари кўп,
Раислар сардори
Тожибой ака,
Меҳнатда тобланган
чайирлари кўп.
Тенги топилмайди
миришкорликда,
Пешона тери-ла
бойирлари кўп.
Ҳар ишда диёнат йўлидан
бориб,
Ёлғонни ёқтирмас
ботирлари кўп.
Мадҳ этгил, Фидоий,
инсоф аҳлини,
Хайр ила савобга
доирлари кўп.

Ш.АЛЛАМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

СУРАТДА: Тожибой Ризаев ва пудратчи Абдулла Шодиевларнинг суҳбати акс эттирилган сурат Заркент адирларида узум пишган паллада олинган.

ФЕРМЕРНИНГ САХОВАТИ

Ҳар гал Фарғона ё Андижонга борганимда, албатта Юртбошимиз ташаббуси билан бунёд этилган бобокалонимиз Аҳмад Фарғоний ёдгорлиги мажмуасини зиёрат қилиб ўтаман. Наврўз шодиёналари кунлари яна Қувада бўлдим. Мажмуа атрофи орасталик билан ободонлаштирилган, байрамона ҳолатда.

Бу табаррук гўшада таваллуд топган олиму донишлар, юрт таниган шоиру ёзувчилар, машҳур санъаткору ҳунармандлар, деҳқончилик ва

боғдорчилик илмининг дарғалари, саховатда тенги йўқ тадбиркору савдогарлари ёдга тушади. Иброҳим Раҳим, Таваккал Қодиров, Муса Шербўтаев, Иброҳим Каримов... Уларнинг ақл-заковати, меҳр-муруввати, нур ёғилиб турган фариштали юзлари. Эл хотирида азизу мукаррам бўлиб эъзозланаётганлар руҳини қанчалар шод этсак арзийди.

Шундай табаррук инсонлар изидан бораётган, элнинг назарига тушган, кўпчиликнинг корига яраб дуолар олишга муяссар бўлган, қўлида борини саховат ва муруввагга сарфлашни одатга айлантирган инсонлардан бири Ҳурматилло ака Ҳакимовдир. У киши савоб ишни ҳар ким, ҳар куни қилиши керак деган ақидага амал қилиб яшаётганлар сирасидан.

ШУНДАЙ ОДАМЛАР БОР

У киши раҳбарлик мартабаларининг аччиқ-чучугини татиб кўрган. Бундан уч йил аввал яхши ниятлар билан фермер хўжалиги ташкил этганди. Ишнинг кўзини биладиган, нияти холис кишиларнинг топганига Яратганнинг ўзи барака бераверар экан. У бошчилик қилаётган "Оқ олтин" фермер хўжалиги нафақат Қувада, балки вилоятда ҳам танилди. Йилдан-йилга етиштирилаётган экинлар ҳосилдорлиги ортиб бормоқда. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам фермер хўжалиги деҳқонлари муаммоларга ечим топиб, кутилган натижаларга эришмоқда.

-Деҳқонга аввало меҳр, эътибор керак, - дейди Ҳурматилло ака Ҳакимов. – Унинг қалби ҳам пахтасидек оппоқ. На манманликни, на муғомбирликни билади. Йўғида сабр, борида шукур қилишнинг ҳам уддасидан чиқади. Қозони қайнаб турса, бир косасини бошқаларга илинади. Ердан бирни олса, ўрнига пешона терини тўкади. Қўли қадоқланганида ҳам нолимайди, етказганига шукурлар айтади. Дард келса заминдан малҳам олади. Кетмонига суяниб ўйга толганда, юртимизда доимо тинчлик бўлишини Яратгандан сўрайди. Ўзбек деҳқонига берганчалик ҳеч кимга Оллоҳ тоқат-матонатни бермаган, десак муболаға бўлмас. Топганидан ошса тўйга атайди. Дилбандларига уй-жой қурсам дейди.

Ҳурматилло ака бошлиқ фермер хўжалиги 2002 йилда "Наврўз" ширкат хўжалиги ҳудудида истиқомат қилувчи оилаларнинг 24 нафар фарзандларини қўлини ҳалоллаб, уларга суннат тўйи қилиб беришганди. Куни кеча яна Қувада катта хайрия тўйи бўлди. Фермер хўжалиги раҳбари йил якунлари бўйича олган соф даромадлари ҳисобидан 41 та кам таъминланган оиланинг олтмиш нафар болаларининг суннат тўйи қилиб ўтказилди. 27 нафар 90 ва 100 ёшга тўлган бобою момоларга юбилей қилиб берилди. Уларга совға-саломлар улашилди. Шу куни бўлиб ўтган келин-куёвнинг никоҳ тўйи харажатлари ҳам фермернинг ҳисобидан бўлди.

Тўй болаларининг эгнидаги ял-ял ёниб турган тўнларию чорсилари, бошларидаги зар дўппилару ноз-неъматларга тўлган тўкин дастурхон - ҳамма-ҳаммаси фермернинг саховати шарофатидан.

Карнай-сурнай садолари остида яйраб ўйнаётган болаларнинг қувончини айтмайсизми! Тўй болаларнинг ҳар бирига банкда ҳисоб рақами очилиб, уч минг сўмдан пул ҳам ўтказилди.

Нияти холис инсонларнинг ишлари бароридан келаверади. Фермер хўжалиги раҳбари Ҳурматилло ака Ҳакимовнинг тадбиркорлиги, ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилиши эвазига "Оқ олтин" фермер хўжалиги тобора равнақ топиб бораётир. Ўтган йили қирқ гектар ғалла майдонининг ҳар гектаридан 56 центнердан буғдой олинди. Фермер хўжалигининг 42 нафар аъзоларига 15 тонна буғдой бепул, 15 тонна буғдой эса ишлаб чиқариш баҳосида тарқатилди. Ўн саккиз гектар майдонда пахта етиштирилди. Режа 109 фоизга уддаланди. Бундан уч йил олдин яратилган етти ярим гектар боғ мевага кира бошлади.

Аъзоларнинг қозони қайнаши учун зарур сабзавот, сабзи, пиёз, мош фермер хўжалиги ерида етиштирилди. Бир йилда фермер хўжалиги 12 миллион 900 минг сўм соф фойда олди.

Бундан ўн йил аввал Андижоннинг Улуғнорига тўйга борганимизда шоир Муҳаммад Юсуф Қувада умри бўйи ногиронликда тўшакда ётиб ажойиб шеърлар ёзган Шокиржон Ҳакимий ҳақида гапирганди. Ижодкорнинг матонатига, бардошига қойил қолганди. Шокиржон Ҳакимийни эъзозлаб парвариш қилган укаси Ҳурматилло ака номини алоҳида тилга олиб, каминага унинг инсонийлиги ҳақида ёзишни маслаҳат берганди.

Насиб этган экан, мана бугун марҳум шоиримиз эътирофига сазовор бўлган инсон ҳақида ёзяпман.

-Тақдир мени саховатпешаликда тенги йўқ Иброҳим Каримовдай инсонга шогирд қилиб қўйганидан минг марта розиман, - дейди Ҳурматилло ака. – Ҳаётда жуда кўп нарсаларни ундан ўрганганман. Унинг ҳаёт йўли биз учун катта мактаб. Илоҳо, жойлари жаннатда бўлсин...

Қувадан қайтар чоғим, Ҳурматилло акадан устози билан бундан ўн беш йил аввал Туркистонга Хожа Аҳмад Яссавий бобомизнинг зиёратига борганларида тушган тарихий суратни олдим.

Маънавиятни моддий бойликлардан устун қўядиган, адабиёт ва санъатни севадиган, тарих ва исломни чуқур биладиган, одамларга яхшилик қилишни ўзига касб этган фидойи фермерга минг куллуқ қилсак арзийди.

Бир сўм топса тўқсон тўққиз тийинини эл-юрт учун сарфлайдиган саховатли фермерлар бор бўлсин!

Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Томди туманидаги "Аяққудуқ" наслчилик ширкат хўжалигининг 3-бўлими яйловларида 9 минг бош қоракўл қўйлар парвариш қилинади. Ўтган йили бўлим чўпонлари ҳар юз бош она қўйдан 115 тадан қўзи олиб, бу борадаги режани ортиғи билан адо этишган эди. Муҳими, қўзиларнинг 80 фоизи ўстиришга қолдирилди. Улар жорий йилги тўл мавсумини ҳам уюшқоқлик билан ўтказиш учун астойдил ҳаракат қилишмоқда.

СУРАТДА: бўлим бошлиғи Турсунбой Егембердиев, бош чўпонлар Бахт Каримсоков, Қиличбек Мирзаев, Серик Егембердиев ва Қозоқбой Хўжамуротовлар ўзаро суҳбатлашишмоқда.

Х.ШОПЎЛАТОВ олган сурат.

КОРХОНАНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

Марказий Осиёда ягона бўлган, "Иргидромаш" очиқ акциядорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, амалга оширилаётган ишлар, аграр соҳада, хусусан ирригация тизимидаги ижобий ўзгаришларга сабаб бўлмоқда, десак адашмаймиз.

"Иргидромаш" тамғаси остида чиқаётган металл қурилмалар, ностандарт асбоб ускуналар, гидроқурилиш маҳсулотлари замонавий талабларга жавоб бераётир, истеъмолчилар ишончини оқлаётир. Жумладан, бу ерда тайёрланаётган 30 С65 НЖ русумли пўлат ва 31 Ч6 бр русумли чўян задвижкалар сув хўжалиги техникаларини янада мукаммаллаштиришга хизмат қилаётир. Шунингдек, 5 тоннадан 160 тоннагача юк кўтара оладиган кўтарма кранлар қишлоқ хўжалигидаги қурилиш-монтаж ишларида соҳа вакиллари учун ниҳоятда қўл келаётир.

ЖАРАЁН

- "Иргидромаш" таркибида иккита шуъба корхона ҳам фаолият кўрсатмоқда, - дейди акциядорлик жамияти раиси Бахтиёр ака Назаров,- "Гидро-қуювчи" ва "Ҳамкор - Иргидромаш" шуъба корхоналари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни уддалаб келишаяпти. "Гидро-қуювчи" корхонаси 9 гектар майдонни эгаллайди. Мазкур корхона автоматик линиялари ва техникавий жиҳозланиши бўйича жаҳон миқёсида етакчи ўринлардан бирида туради. Мазкур корхонада ўрнатилган ИЧТ 10 /2.5/ русумдаги печлар ёрдамида машинасозлик саноати корхоналари учун зарур бўлган кулранг чўян эритилиб қайта ишланади.

Ҳозирда "Иргидромаш"даги ички шарт-шароитлардан келиб чиқиб йилига 7000 тоннадан ортиқ металл констуркциялар, 40.000дан ортиқ мухрлаш – пайвандлаш пўлат арматуралари, 60 бирликда экскаваторлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилмоқда.

Ҳ. ШАМШИЕВА,
Р. ЖАББОРОВ.

«ОҚ ОЛТИН»

ТЕЛЕВИЗИОН ПУЛ-БУЮМ ЛОТТОСИНИНГ
30 МАРТДАГИ 70-ТИРАЖИ КИСКА ЖАДВАЛИ

1 Тур - 21, 33, 36, 65, 6, 27, 11 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар,сони: 2, чипта рақамлари: 11959 , 42999
2 Тур - 40, 73, 85, 84, 34, 57, 7, 18, 86, 42, 15, 81, 43 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар сони: 1, чипта рақами: 2595
3 Тур - 14, 82, 63, 76, 66, 47, 50, 9, 62, 10, 70, 26, 67, 44, 25, 1, 45 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар сони: 1 чипта рақами: 15058
4 Тур - 35, 19, 20, 79, 71, 60, 64, 3, 16 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар, сони: 1 чипта рақами: 10581
5 Тур - 30, 75, 24, 8, 2, 80, 54, 17, 38 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар, сони: 1, чипта рақами: 1887
6 Тур - 39, 52, 55, 59, 56, 1 000 000 сўмлик тилла буюмлар, сони: 1, чипта рақами: 12346
7 Тур - 89, 58, 5, 666 000 сўм сони: 1 чипта рақами: 3018
8 Тур - 28, 666 000 сўм сони: 1 чипта рақами: 19487
9 Тур - 69, 666 000 сўм сони: 1 чипта рақами: 17578
10 Тур - 49, 74, 83, 31, 32, 666 000 сўм сони: 1 чипта рақами: 40501
11 Тур - 29, 48, 666 000 сўм сони: 6 чипта рақамлари: 14918 , 16892 , 19571 , 44204 , 44840 , 46452
12 Тур - 37, 72, 666 000 сўм сони: 4 чипта рақамлари: 10235 , 13225 , 17820 , 46813

13 Тур - 68 850 сўм сони: 15
14 Тур - 53 800 сўм сони: 29
15 Тур - 13 750 сўм сони: 31
16 Тур - 61 700 сўм сони: 16
17 Тур - 51 650 сўм сони: 26
18 Тур - 88 600 сўм сони: 29
19 Тур - 78 550 сўм сони: 56
20 Тур - 41 500 сўм сони: 113
21 Тур - 22 450 сўм сони: 152
22 Тур - 87 400 сўм сони: 158
23 Тур - 12 350 сўм сони: 314
24 Тур - 77 300 сўм сони: 495

Халтадан чиқмаган шарлар: 4, 23, 46, 90

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ФРЭНКС: ҲАММАСИ РЕЖА БЎЙИЧА КЕТАЯПТИ

Қувайтда ўтказилган матбуот анжуманида иттифоқчилар қўшинларига қўмондонлик қилаётган генерал Томми Фрэнкс Бағдодни ишғол этишга қаратилган ҳаракатларда танаффус бўлганлиги ҳақида тарқалган хабарларни рад этди.

Унинг билдиришича, кампания режа бўйича кетмоқда ва мамлакат шимолида, ғарбида ва Бағдод атрофида операциялар давом эттирилаяпти. Кеча эса Ироқ пойтахтидаги ахборот вазирлиги биноси "Томагавк" қанотли ракеталари ҳужумига учраган, дея хабар беради BBC News.

NBS телекомпаниясининг хабар беришича , АҚШнинг 3-механизациялашган дивизияси Бағдод сари ҳаракат қилмоқда. Уларнинг олдига қўйилган вазифа пойтахт жанубида турган Республика гвардияси қўшинларини йўқ қилишдир. Мазкур дивизия таркибида 20 минг нафар аскар ҳамда 250 та танк бор.

НЕТАНИЯДА ТЕРРОР ХУРУЖИ

Исроилнинг Нетания шаҳрида юз берган портлаш туфайли фаластинлик камикадзенинг ўзи ҳалок бўлган ва "Лондон" кафесида ўтирган 30 киши жароҳатланган.

Фожиа жавобгарлигини "Ислом жиҳоди" ташкилоти ўз зиммасига олган. "Ассошиэйтед-Пресс" агентлиги мухбирига бу ҳақда хабар берган Херцл исмли кишининг айтишича, камикадзе Наблус шаҳрилик бўлган. Лекин Херцл террорчининг шахсини ошкор этмаган.

Ироқда ҳарбий амалиётлар бошлангандан бери Исроил хавфсизлик кучлари жанговар ҳолатга келтирилган бўлиб, расмий Тель-Авивнинг билдиришича, мазкур портлаш фаластинлик жангариларнинг Ироқ урушидан норози эканликларига ишора ҳам бўлиши мумкин. Айни пайтда Исроил ҳукумати Ироқдан ўзига нисбатан кутилиши мумкин бўлган ҳаво ҳужумларига қарши чора-тадбирларни кўрмоқда.

ТИНЧЛИКПАРВАР КУЧЛАРГА РАКЕТА ҲУЖУМИ

CNN агентлигининг хабар беришича, Афғонистон пойтахти Қобул шаҳрида жойлашган тинчликпарвар кучлар базасига ракета келиб тушган.

Бошқа бир ракета эса Қобул яқинидаги Макроян туманига тушган. Ҳозирча жабрланганлар ҳақида аниқ маълумот йўқ. Америка элчихонаси яқинидаги тинчликпарвар кучлар базаси атрофига аввал ҳам шундай ракета ҳужуми уюштирилган бўлиб, лекин бу сафаргиси база ҳудудига келиб тушган.

Ундан бироз аввалроқ эса Хелманд вилоятининг Гереск шаҳри яқинида америкалик ва маҳаллий ҳарбийлар кетаётган машинага номаълум кишилар ҳужум қилганлар. Натижада 2 нафар америкалик аскар ҳалок бўлиб, бир нафар америкалик ҳамда уч нафар афғон аскари жароҳат олган. Хелманд вилояти махсус хизмати бошлиғи Дод Муҳаммад Хоннинг айтишича, жиноятчилар "Толибон" ҳаракати тарафдорлари бўлиши керак. Ҳозирда улар қидирилмоқда.

БИРИНЧИ ЭКИПАЖ ТОПИЛДИ

20 март куни Доғистон билан чегара яқинида йўқолган иккита "Ми-24" вертолётларидан бирининг экипаж аъзолари қолдиқлари топилган.

Бу ҳақда "ИТАР-ТАСС" агентлигига маълум қилган Россия мудофаа вазирининг матбуот котиби Николай Дерябин жасадлар идентификация қилиш учун Хонқалъада жойлашган махсус лабораторияга юборилганини айтган. Бироқ иккинчи "Ми-24" ва унинг учувчилари тақдири номаълумлигича қолмоқда. Ҳозир биринчи вертолёт қулаб тушган жойда қидирув-қутқарув гуруҳи, ҳарбий прокуратура, судмед-экспертиза ишлаётган бўлса, ҳаводаги қидирувда "Су-24", "Су-25" ва олтита "Ми-8", "Ми-24" вертолётлари қатнашмоқда. Шунингдек, қуруқликда 400 га яқин ҳарбий хизматчилар ва 250 нафар маҳаллий кишилар қидирувни давом эттираяптилар. Фожиа сабабини аниқлашга эса вертолётларнинг "қора қути"лари ойдинлик киритиши мумкин.

ФИЛЛАР УЧУН ЧЕКЛОВ

Авваллари Ҳиндистон пойтахти Деҳли кўчаларида эркин юрган филлар эндиликда улар учун махсус ишлаб чиқилган кўчада ҳаракатланиш қоидаларига амал қиладилар.

Янги қоидага кўра, филларнинг кўчага чиқишларига куннинг иккинчи ярмида бир неча соатга, кечаси ҳамда эрталаб ва кечқурун машиналар кам бўлган вақтдагина рухсат берилади.

Бундай қоидага филларнинг кечасию кундузи кўчаларда айланиб юришлари оқибатида транспортлар ҳаракатининг тўхтаб қолиши ва уларнинг машиналар билан тўқнашиб кетиш ҳолатлари сабаб бўлган. Агар қоида бузиладиган бўлса фил эгасига жарима солинади ёки у қамоққа олинади. Бугун Деҳлида автоуловнинг 48 тури мавжуд бўлиб, улар орасида фил, туялардан тортиб, механик транспортларнинг ноодатий турларигача бор.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида тайёрланди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2003 йил 1 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*/

1 Австралия доллари	584,41	1 Польша злотийси	238,30
1 Англия фунт стерлинги	1527,53	1 СДР	1320,28
1 Дания кронаси	141,19	1000 Туркия лираси	0,57
1 БАА дирхами	263,74	1 Швейцария франки	710,13
1 АҚШ доллари	968,69	1 ЕВРО	1048,41
1 Миср фунти	168,32	10 Жанубий Корея вони	7,69
1 Исландия кронаси	12,62	10 Япония иенаси	81,14
1 Канада доллари	659,87	1 Россия рубли	30,87
1 Хитой юани	117,03	1 Украина гривнаси	181,59
1 Малайзия ринггити	254,95		

***/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

БУЮК ВА КАМТАРИН

Ғафур ака кунларнинг бирида менга:

-Менга қара, Шукрулло, эртага эрталаб Андижонга кетаман, божам Маҳмуджон тўй қиляпти. Муҳаррам опанг ўша ерда. Сен ҳам мен билан боражол. Уйингга борда, айтиб кел. Шу ерда ётиб, эрталаб самолётда учамиз. Ўзинг билан янги шеърларинг бўлса олиб ол, бугунги мен ёзганларни қўшиб Андижон газетасининг байрам сонида чиқарамиз, - деди.

Бу таклифдан қувондим. Ўша кунги ёзилган ҳамма шеърларни радиода машинкада кўчиртириб, бир нусхасини уларда қолдириб, эрталаб етиб келадиган бўлиб жўнадим.

Ғафур Ғуломдек улуғ шоир мени ўзига бунчалик яқин тутишининг қувончи, иккинчи ёқдан байрам арафаси. Бу ҳолни "Гулистон" ресторанида ювадиган бўлдик. Лекин ювганда ҳам оқ ем бўлгунча ювибмиз. Уйга ярим кечада келиб, уйдагиларга "эрталаб Андижонга кетадиганман, ухлаб қолмай", деб тайинлаш ҳам эсга келмаган. Бир вақт уйғонсам, кун ёйилиб кетибди. Ғафур ака газетада чиқараман деган шеърлар ҳаммаси менда қолган эди.

Ғафур аканинг феъли маълум! Оббо! Кетидан етиб борай деб суриштирсам, Андижонга на самолёт бор, на поезд.

Шу вақтда Ғафур акани кузатиб Юсуфжон Ҳамдам келиб қолди. Мени кўрди-ю:

-Бай-бай! Бай-бай! Энди Ғафур аканинг кўзига кўрина кўрма! – деб у ҳам юрагимга ғулғула солди.

На чора!

Юлдузни бенарвон уришнинг чорасини топадиган Юсуфжон ҳам ўша куни жонимга оро киролмади.

Ғафур акани, ўз шеърларини газетада чиқариш умидидан мен маҳрум қилиб қўйдим, ахир!..

Устоз олдида бундай беодоблик, хурсандчиликка енгил қараш, мени азобга солиб қийнай бошлади. Ичкиликни чиқарганга минг-минг лаънатлар айтдим.

Ғафур аканинг кўзига энди қандоқ кўриндим. Нима дейман?

Ҳар икки-уч кунда уйига бориб турадиган одам, энди кўзига кўринмай юрдим. Орадан қанча вақт ўтди, билмайман, ўша шеърлар ёзилган 1948 йили Навоий номидаги республика кутубхонаси очилиш маросимида, тасодифан учрашиб қолдик.

Ўша вақтдаги ёш шоирлар Рамз Бобожон, Мирмуҳсин, Шуҳрат – бизлар кўчада турган эдик, ўзининг кичкина "Москвич" машинасидан Ғафур ака тушиб, ҳамма билан кўришди-да, менга қараб:

-Мен чиққунча шу ердан қимирламайсиз. Чиқиб гаплашамиз, - деди-да залга кириб кетди.

ЭҲТИРОМ

Ёнимдаги ўртоқларим:

-Нима қилгандинг? Ўлдинг энди, - деб ичкарига кира бошлашди.

Албатта, мен ҳам битта ўзим кўчада туравермасдим. Ичкарига кирдим.

Катта зал, лиқ тўла одам. Сўз Ғафур Ғуломга берилди. У Навоий ҳақида шундай кутилмаган янги гапларни айтдики, залдагилар чапак чалишди. Маросим охирига яқинлашган сари хаёлим "Ғафур ака чиқиб нима деркин"да. Мажлис тугаб, Ғафур ака мақтовлардан хурсанд бўлиб чиқиб, гўё орамизда ҳеч нарса ўтмагандек менга:

-Юр, машинага чиқ, кетдик, - деди.

Ҳозир дарғазаб кўринган одам энди нима деркин, қаерга олиб бормоқчи, деган ўрим-йиғим-хаёлда кетяпмиз. У ҳам жим, мен ҳам жим. У нима хаёлда? Мен нима хаёлда? Бир вақт:

-Эшитдингми? Мени чиқишим зўр бўлдими?.. – деб сўраб қолдилар. Бу менга жон киргизди:

-Мен нима дердим! Ахир, залдагиларнинг қўллари қарсакдан қабариб кетди-ку, - дедим.

-Ҳа, шунақа бўлиш керак! – Мен фурсатдан фойдаланиб узр сўрагандек гапга оғиз очган эдим. Ғафур ака:

-Биламан. Қўяқол, - деди.

Бугунги хурсандчилик вақтида гина кўнгилга сиғмасди. Завқ ҳамма гапларни унуттирган эди. Умуман, Ғафур ака гина сақлайдиган шоир эмас эди. Бағри кенг эди. Ёш шоирларни ўз фарзандидек себарди.

Бешёғочга келиб машинасини Зоҳид бойваччанинг дўкони олдида тўхтатди. Бирор нарса харид қилсалар керак, деб ўйласам, йўқ, менга:

-Ўртоқларинг билан тўдалашиб турувдиларинг, албатта қуруқ ажрашмасдиларинг... мен эрий қолай...

-Берганнинг бетига қарама. Эртага Андижонга кетамиз-у, - деб ҳазиллашдим.

Ғафур ака:- Ўшанда кўзимга кўринмаганинг яхши бўлди. Ёмон жаҳлимни чиқаргандинг!

Уйга олиб кирдилар. Ҳовлида гуллар очилган. Ғафур ака хурсанд. Ўтган воқеаларни эслаб кулишдик.

ШУКРУЛЛО,
Ўзбекистон халқ шоири.

ЙИГИРМА ЁШИДА БОШ БЎЛГАН АЁЛ

(Боши 1-бетда)

Шу йиллари вилоятдаги зарбдор қурилишлардан бири бўлмиш Тошсоқа канали қурилишининг бош штаби бошлиғи сифатида иш юритди. Канал қазувчиларни озиқ-овқат ва бошқа зарур ашёлар билан таъминлаш ташвишида ҳар куни эртадан-кечгача от миниб юрди.

Пошша ая Ўзбекистон Олий Кенгаши раисининг муовини лавозимига тайинланганида эндигина 24 ёшга кирганди. У 1942-47 йилларда, урушнинг энг қийин дамлари ва ундан кейинги тикланиш даврида давлат ишида фаолият кўрсатди. Айниқса, II-жаҳон уруши даврида Ўзбекистон эвакуация комиссияси раиси сифатида, республикамизга кўчириб келтирилган юзлаб корхона ва юз минглаб кишиларни жойлаштириш, уларга шароит яратиб бериш ишларига бошчилик қилди.

Аммо мустабид тузум ҳалол меҳнат қилганларни ҳам турли балоларга гирифтор этганлиги барчамизга маълум. Пошша Маҳмудованинг укаси Гулман Маҳмудовнинг урушда асир тушиши нафақат унинг ўзи, балки опасининг тақдирига ҳам салбий таъсир ўтказди. Навбатдаги сайловлар арафасида у "укаси асир тушган" деган айб билан вазифасидан озод қилинади ва Гурланга қайтиб келади. То нафақага чиққунча, туман матлубот жамияти ва ижроқўмининг раиси бўлиб ишлади.

Ўйлаб қарасак, бир заҳматкаш аёлнинг ҳаёти асосан давлат ишида, эл-юрт хизматида ўтди. Аммо, ая фаолият кўрсатган давр хилма-хил зиддиятлар, мустамлакачилик даври қийинчиликларига, уруш фожиалари-ю, халқнинг дард-аламли, машаққатли дамлари билан қоришиб кетган эди.

Пошша Маҳмудова ана шу даврда Ўзбекистон ва ўзбекистонликлар учун сидқидилдан хизмат қилди.

Ая умр йўлдоши билан олти нафар фарзандни тарбиялаб вояга етказди. У пиру бадавлат ҳаёт кечирмоқда. 80 га яқин невара, чевара, эваралари ардоғида. Қисқаси, Пошша Маҳмудова ўзининг оғир йиллардаги элга бошчилик қилгани, халқ турмушини яхшилашга ҳисса қўшганидан ғурурланиб, бугунги дориломон кунлардаги жамиятимизнинг тараққиётидан қувониб, серфайз оиласию, дўсту ёрлари даврасида элининг иззатида кексалик гаштини сураётир.

Умид БЕКМУҲАММАД

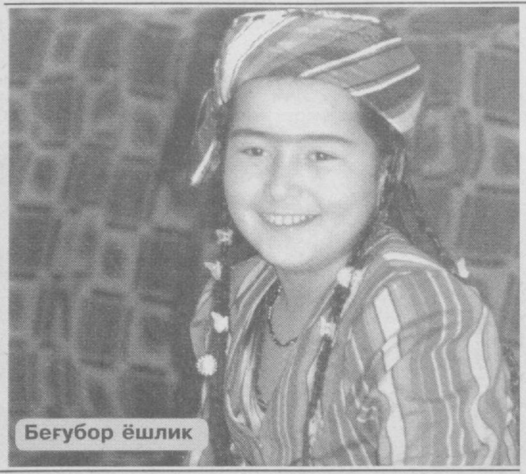

Беғубор ёшлик

СПОРТ ОЛАМИДА

ЧЕМПИОННИНГ ИШОНЧЛИ ҒАЛАБАСИ

Мамлакат XII миллий чемпионатининг дастлабки иккита турини ғалаба билан якунлаган "Пахтакор" навбатдаги йирик ҳисобдаги ғалабаси билан ишқибозлари кўнглини шод этди.

"Пахтакор"чиларнинг Осиё чемпионлар лигаси ярим финал мусобақаларига жиддий ҳозирлик кўраётганликлари сабаб 6-турнинг "Пахтакор" – "Трактор" учрашуви муддатидан аввал, жума куни ўтказилди. Иккинчи турда ўз майдонида "Андижон" жамоасини аранг 1:0 ҳисобида мағлуб этган пойтахтнинг бош жамоасига бу сафар Вячеслав Томиллин шогирдларини енгиш қийин кечмади. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, "Пахтакор"нинг тезкор, ҳужумкор ўйин намойиш этиши охир-оқибат ўз самарасини берди. Чунки меҳмонлар ушбу учрашувда ўз дарвозалари тўридан тўртта тўп олиб чиқишга мажбур бўлишди. Ишқибозларга қувончли онларни ҳадя этган тўпларни меҳмонлар дарвозасига Ирисметов, Қосимов, Крушельницкий ва Солиевлар йўллашди. Шундай қилиб, "Пахтакор" ҳозирча уч учрашув ўтказиб, 9 очко жамғарди ва турнирда карвонбошилик қилмоқда.

Энди 2 апрел куни Бухорода "Бухоро" – "Пахтакор" беллашуви билан учинчи тур баҳсларига старт берилса, 6 апрелда ушбу учинчи турнинг қолган баҳслари ўтказилади.

СОВҒАЛАР ТУҲФА ЭТИЛДИ

Фарзандларимиз қалбида жисмоний тарбия ва спортга меҳр уйғотиш мақсадида Миробод тумани Олимпия захиралари коллежида спорт мусобақаси уюштирилди.

Наврўз шукуҳи кезиб юрган айни кунларда 6-12 ёшли болалар ўртасида бадиий гимнастика бўйича уюштирилган ушбу мусобақа муросасиз кечди. Дарвоқе, "Ассалом, Наврўз" деб номланган спорт тадбирида пойтахтлик болажонлар билан бирга Янгийўл тумани ҳамда қўшни Қозоғистон Республикасининг Чимкент вилоятидан ташриф буюрган ёш спортчилар ҳам ғолиблик учун астойдил кураш олиб боришди. Байрамона руҳда ўтказилган ушбу тадбир якунида ҳомийлар томонидан ғолибларга турли хил совғалар тақдим этилди.

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

Ҳозир ҳар бир вилоят, шаҳар ва туманларда "Отам, онам, мен – оилавий спортчилармиз" шиори остида маҳаллалардаги оилалар иштирокида спорт мусобақалари ўтказилмоқда.

Чунончи, Андижон вилоятининг Избоскан туманида ҳам ана шундай спорт тадбирлари бўлиб ўтди. Унда оилавий жамоалар спортнинг баскетбол, арқон тортиш, югуриш, қўл кучини синаб кўриш турлари бўйича ўзаро қизғин кураш олиб боришди. Қизиқарли, муросасиз ўтган баҳсларда ғолиб чиққан оилалар жамоаларига мутасаддиларнинг қимматбаҳо совғалари тақдим этилди. Дарвоқе, Избоскан туманида истиқомат қилаётган Раҳимовлар оиласининг ўз уйига спорт тренажёрлари ва бошқа жиҳозларни олиб келиб ўрнатганлиги, мўъжазгина спорт майдончаси ташкил этганлиги таҳсинга лойиқ. Бу оиланинг ана шу ҳаракати оммалашса, келажакда болалар спорти янада ривожланиши шубҳасиз.

АНДИЖОНЛИКЛАР МУСОБАҚАГА ТАЙЁР

Маълумки, ўрта махсус касб-ҳунар таълими тизими ўқувчиларининг спорт билан яқиндан ошно бўлишларига ёрдам бериш мақсадида ташкиллаштирилган "Баркамол авлод" спорт ўйинларининг республика босқичи Андижонда ўтказилади.

Куни кеча вилоятда ушбу спорт мусобақаларини ўтказиш комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда иштирок этганлар мусобақага тайёргарликнинг бориши, мусобақалар ўтиши мўлжалланган спорт иншоотларини таъмирлашни, коллежларда бунёд этилаётган янги спорт иншоотлари қурилишини якунига етказиш масалаларини қизғин муҳокама қилишди.

Имомали УЛФАТОВ тайёрлади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтказилган хусусий тадбиркор Тожибоев Маҳмуд Толипович номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан 1993 йил 3 сентябрда Турсункулова Олия номига берилган 05-02/11726 рақамли квартира ордери (далолатнома) йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти томонидан 1964 йил 23 декабрда 94-қайд этиш рақами билан Сон Афанасий Денисович номига берилган Т-691293 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги "Музаффарбек" масъулияти чекланган жамият тугатилади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб икки ой давомида қабул қилинади. Тел.: 45-13-08

"Ўзсабзавотнавуруғлари" уюшмаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Агросаноат комплекси котибияти бош мутахассиси Холмат Халиловга падари бузруквори

Халил ота РАҲИМОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

1АПРЕЛ - КУЛГУ ВА ҲАЗИЛ КУНИ

КУЛИНГ ДЎСТЛАР, УМРИНГИЗ УЗОҚ БЎЛАДИ!

"ПАХТАКОР" ЯРИМ ФИНАЛДА ЎЙНАМАЙДИ

9-13 март кунлари пойтахтимизда ўтказилган футбол бўйича Осиё чемпионлар лигасининг гуруҳ баҳсларида Тошкентнинг "Пахтакор" жамоаси гуруҳдошлари устидан тўла-тўкис ғалаба қозониб, навбатдаги ярим финал босқичига йўлланмани қўлга киритганидан хабарингиз бор.

Осиё чемпионлар лигасининг ярим финалида жамоамиз Таиланднинг "Бек Теро" клуби билан ўйин ўтказиши керак эди. Бироқ, Осиё Футбол Конфедерацияси (ОФК)дан бизга маълум қилишларича, "Пахтакор" жамоаси чемпионат низомида ман қилинган равишда ўйин ўтказгани, яъни Владикавказнинг "Алания" жамоасида рўйхатда турган марказий ҳимоячи Бахтиёр Ашурматовнинг "Пахтакор" сафида майдонга туширилгани сабабли жамоа ярим финалда иштирок этишдан маҳрум қилинди. Бу ҳолга нисбатан ОФК президенти Муҳаммад Бин Ҳаммам шарҳ берар экан, шундай фикр билдирди:

СИЗ КУТМАГАН ЯНГИЛИК

-"Пахтакор" чинданам кучли жамоа эканлигини тан оламиз. Аммо, қонун ўз оти билан қонун. Унга амал қилмасликка ҳеч кимнинг, ҳатто ОФК президентининг ҳам ҳаққи йўқ!

Мазкур учрашувнинг ўтказилишидан ўзбек футболи мухлислари ҳар томонлама манфаатдор эдилар. Зеро, кучли таркиб ва жамоавий ўйин ҳамда индивидуал салоҳиятга эга бўлган ўйинчилар жамланган "Пахтакор" жамоаси илк бор ўтказилаётган Осиё чемпионлар лигасининг 1-чемпиони бўлишини кўпчилик мутахассислар башорат қилишаётганди.

Демакки, унда "Пахтакор" ғолиб сифатида, ярим миллион АҚШ доллари миқдоридаги мукофотни қўлга киритарди. Жамоа раҳбарияти, агар шундай бўлган тақдирда, ютуқнинг зарур миқдорини "Пахтакор" стадионини таъмирлаш ва уни жаҳон стандарти талабларига жавоб бера оладиган даражага етказиш учун сарфлашни режалаштираётганди.

Футбол ишқибозлари кўпам хафа бўлавермасинлар. Уларга аталган ажойиб янгилик ҳам бор. ФИФА берган хабарга кўра Бразилия футбол юлдузи Рональдо бизнинг "Пахтакор" жамоамизда ўйнаш истаги борлигини билдирибди. Ўзбек халқининг меҳмондўстлиги ҳамда шаҳримиз бозорларининг тўкин-сочинлиги уни шундай қарор қабул қилишга ундаганмиш.

Ҳ.ХЎЖАЕВ хабарлади.

"ШОВ-ШУВ"

БИЗНЕСДА НИМА ГАП?

Халқимизнинг севимли қўшиқчиси, Ўзбекистон халқ артисти Юлдузхоним Усмонова 10-24 апрел кунлари АҚШга икки ҳафталик саёҳат қилишни режалаштирмоқда. Айтишларига қараганда, мазкур сафарда унга Ўзбекистон миллий симфоник оркестри ҳамроҳлик қилар экан.

* * *

Келаётган шанба куни "Халқлар дўстлиги" саройида "Тарона-2003" тақдимот маросими бўлиб ўтиши ҳақида олдин ҳам хабар бергандик. Шу куни эстраданинг энг истеъдодли ижодкорларини тақдирлаш маросими ҳамда ўзбек эстрадасининг ёрқин юлдузлари иштирокидаги катта гала-концерт ўтказилади. Тақдимотда "Йилнинг энг яхши тақлидчиси", "...энг яхши музика ўғриси", "...энг қўрқинчли саҳна қиёфаси", "...энг ёқимсиз қўшиғи" ҳамда шу каби бошқа турли номинациялар бўйича йил ғолиблари аниқланади.

* * *

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мирзабек Холмедов бугун ўзининг янги концерт дастурини намойиш этиши керак эди. Аммо, ҳалигача биронта ҳам чипта сотилмагани учун концерт бекор қилиниши мумкин. Бироқ, айрим маълумотларга қараганда, концертга автобус, трамвай, троллейбус ва метрода юриш учун сотиб олинган ойлик абонементларни кўрсатиб кирса бўлармиш.

* * *

Ёшларнинг севимли эстрада хонандаси Анваржон Санаев янги ёзган қўшиғини сир тутилган нархда ўзининг дўстига сотганди. Аммо у кейинчалик бу фикридан қайтиб, қўшиқни сотиб олди. Фақат бироз қимматроқ тўлашига тўғри келди, холос.

San`atbek тайёрлади.

ПАЛАГИМИЗ ТОЗА

(Уруғ пайрови)

МУҲАММАДЖОН: - Мана, юртимизга баҳор фасли келиб, далаларда деҳқончилик ишлари бошланиб кетди. Дунёда ҳамма нарсанинг уруғи бўлади. Шу ҳақда гаплашиб, бир уруғларни САРАЛАБ КЎРСАК.

СОЛИЖОН: - Жуда яхши бўларди-да.

МУҲАММАДЖОН: - Солижон, қўлингиздан келса деҳқончилик қилинг-да. Баъзи деҳқонларга ўхшаб, билиб-билмай миришкорлик қилавериб, УРУҒНИ ҲАМ АЙНИТДИНГИЗ.

СОЛИЖОН: - Э, сал намланиб қолган экан. Офтобга ёйиб қўйдим – уруғингизни ҚУРУТЯПМАН.

МУҲАММАДЖОН: - Мен ҳам икки соатдан буён териш билан овораман. Уруққа ЎТ ТУШГАНГА ЎХШАЙДИ.

СОЛИЖОН: - Мен эса қопга солиб, омборхонага опкириб қўйдим. Ҳеч қайсинг ИККИНЧИ УРУҚҚА ТЕГМА, деб.

МУҲАММАДЖОН: - Тўғри, уруғингиз яхши, тоза экан. Бир пасда ўзим УРУҒИНГИЗНИ КЎПАЙТИРИБ ЮБОРДИМ.

СОЛИЖОН: - Мен сизнинг уруғингизни кўпайтиролмаяпман-да? УРУҒИНГИЗ ПУЧГА ЎХШАЙДИ.

МУҲАММАДЖОН: - Мен ҳам шамол пайти ҳовлига чиқариб ёйиб қўйдим – УРУҒИНГИЗНИ УЧИРЯПМАН.

СОЛИЖОН: - Ўтирганлардан бири сизнинг тарафингизни оляпти десам, улар ичида ҳам УРУҒИНГИЗ БОР ЭКАН-ДА!

МУҲАММАДЖОН: - Ҳайронман, боятдан бери оғзингиздан УРУҒ ТУШМАЙ ҚОЛДИ-Я.

СОЛИЖОН: - Сизнинг уруғингиз қани деб ҳайрон бўляпсизми? Мен аллақачон уруғни ТАШЛАБ ҚЎЙГАНМАН.

МУҲАММАДЖОН: - Ишқилиб худо хоҳласа, кузда мўлжалланган ҳосилни оламиз. Чунки, бизнинг УРУҒИМИЗ ТОЗА-ДА, АКА!

Ёзиб олувчи:
Алишер ИСОМИДДИНОВ.

ҲАРОМ ЎЛГАН "ЭЧКИ"

Тиркашвой дўкон очди. Ортида шарқираган анҳор, олдида катта йўл, бир тарафи пахта, иккинчи тарафи тутзор.

Савдо ёмонмас, фақат пештоқидаги "Шорвон чўтир" ёзуви оқсоқолга ёқинқирамайроқ турибди. Раҳматли бувисининг ўнгги ичида эди, яъни чўтир бўлгани билан хушовоз яллачи ўтгани элга маълум. Башарти унинг номини олиб ташлаганида ҳам бобосининг хотирасига "Саримсоқ кал" деб номлашни дилига тугди...

-Дўконлар муборак, - овоз қилди Мирза чўлоқ.

-Куллуқ, ака, - пешвоз чиқди Тиркаш. – Қани келинг, чойимиз бор.

Гап шундаки, эрталаб кўплашиб эгарга ўрнаштириб қўйилган Мирза чўлоқ отдан тушолмасди. Башарти саккиз пудли давангирни туширганда ҳам қайта миндириб юбориш азобуқубат эди. Шу боис у тўйхоналар эшигида ҳам от устида қаққайиб, "хуш келдингиз, яхши боринг", деб қўл боғлар, "олке-обор" қабилида унга-бунга фармонбардорлик қилиб турарди. Ҳатто паловни ҳам эгарнинг устида тановул қиларди. Дўст-душманнинг "Мирза тоға отдан тушмай таҳорат ушатади", деган гаплари эса мухтарам ногиронга нисбатан бўҳтондан ўзга нарса эмас. Аммо жўнаб кетгач, у турган жой курак ва супурги билан тозаланиши рост. Нега деганингизда, "тўйхонада унақа қилмагин, уят бўлади", деган гапни от деган махлуқ тушунмайди-да.

Хуллас, ана шу маълум ва машҳур тоға Тиркашвойнинг дўконини куллуқлагани келган эди.

-Илоҳо омин... – "тахти равон"ида савлат тўкиб дуо қилди у.

-Хуш кептилар, - манзират қилди "Шорвон чўтир"нинг соҳиби. - Чойимиз бор.

-Чойингни қўй, анавинингдан оча қолсанг...

Дўконнинг ёнгинасидаги тут устида новда кесаётган Шоди пиёнга жон кирди:

-Ширин сўзингизга жоним тасаддуқ, - хушомад қилди у.

-Ҳай, ҳай, ичкилик ёмон нарса, - уларни инсофга чақирмоқчи бўлди ғўзага сув тараб елпиниб ўтирган Тожи махсум.

"Барг топиб келмасангиз қорангиз кўринмасин", дея мушт дўлайтиб қолган дарғазаб аёли дағдаға қилди Тожи махсум. – Гуноҳи азим ахир, алалхусус

ҲАЖВИЯ

эрталабдан. Яъни масалан...

Харажат деса ўтакаси ёриладиган Тиркашга аслида ана шу амримаъруф маъқулроқ эди. Негаки, Мирза чўлоқ хотинига ҳам пул берганмасди. Шоди пиённинг рафиқаси аввал киссасини қоқлаб олиб, ана иннайкейин кўчага чиқаради. Бечора пул деган нарсани тушида ҳам кўрмайди. Шунинг устига чаёандоз гап қилди:

-Қакиллайверма, ука, пулиниям тўлайман.

"Тўлаб бўпсан" кўнглидан ўтказди Тиркаш. Аммоноилож Шоди пиённинг ёдидан чиққанди. У каттакон шохни чаппа миниб олгач, Тиркашга саза қилди:

-Акамни гапларига кирсанг, ёмон бўлмасди, ука. Ҳарна одамнинг иззати-да, "қизил эчки"нгдан биттасини сўя қол. Дунёда савоб деган нарса...

-Савоб дема, ҳой пиён, - "қизил эчки"дан бирисини "сўйди". Ўзининг ичгиси бўлмаса-да, ақалли бир улушини бегона қилмаслик учун учта пиёлага қуйди. Боядан бери жавраб жонига теккан Шоди пиёнга қараб сўради:

-Сизга қандай узатдим?

-Иложи бор, ука, - деди у илҳақлик билан.

-Қандай? – Тиркашнинг энсаси қотди.

Шоди пиён тут устида ўрғатиб турди, дўкондор эса лимиллаб турган пиёлани ёнидаги кетмоннинг бетига ўрнаштирди ва бўғзидан тутиб сопини юқорилатаверди. Аммо бу қори ҳолга кўзи тушган Тожи махсумнинг ранги бўзарди.

-Ҳой, бадбахт, кетмонимни мурдор қиласан, - Тиркашнинг қўлига ёпишди у.

Бир лаҳзагина давом этган можаро тошга тушган пиёланинг жаранги билан барҳам топди. Шўрига шўрва тўкилган Шодивой шарт-шурт новда кесишга тушди, оғзидан боди кириб, шоди чиқаверди.

-Санга буюрмаган экан, хафа бўлма, Шодивой, - тасалли берди ўз насибасини қўлга олган Мирза чўлоқ. – Буни тиниқлигини қара-я, оҳ, оҳ, ба нияти шифо...

Ҳалитдан бери айланишаётган сўна бемаҳалда озғингина биянинг думига қўнди... Жони ачиган отнинг тўсатдан чучонглаши иккинчи қадаҳнинг заволи бўлди. Оғзи очилганича ризқидан айрилган Мирза чўлоқнинг ана шундай кейинги сўкиниши олдида Шоди пиённики ҳеч гап бўлмай қолди. Сўнг нозик жойини сўна чаққан жонивор шўрликнинг сағрисига устма-уст қамчи тушди, атрофни туёқларнинг тарақа-туруқи тутди...

"Кўзи очиқ кетган" бутун бошли шиша ва қўш пиёланинг аламини Тиркашни адойи тамом қилганди. Беҳуда чиқимдорлик сабаб энди ичмаса асло бўлмасди. Шаҳд билан ўз улушини қўлга олди-ю, шаробга обдон тўйиб, мастона сузиб юрган пашшага кўзи тушди.

-Падарингга лаънат!

Тиркашвой вино тўла пиёлани қулочкашлаб тошга урди...

Ариқ лабида мурдор бўлган кетмонини поклаётган Тожи махсум бир қултум ҳам ичолмаган улфатларга "газак" берди:

-Ажаб бўлди, хўб бўлди, "қизил эчки"нг ҳаром ўлди.

Рустам УММАТОВ

РАССОМ ХАНДАСИ

- Ота-онам кўнгли тўқ,
Жинси шимнинг жинси йўқ.

Жаҳонгир МИРЗААЛИЕВ
чизган расм.

Бош муҳаррир
Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Саид АҲМАД, Агитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Озод ШАРОФИДДИНОВ.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР:
Қабулхона – 133-09-93 (факс), 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари – 133-16-27, 133-44-43, котибият - 136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-54-44, 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-2-25-32-23; Бухоро – 8-365-22-648-22; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-588-56; Наманган – 8 – 369-43-311-81; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-233-00-52; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-225-41-73; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар бўлими телефони: 133-44-43, 136-58-83.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

Навбатчи:
Б.ҲОТАМОВ

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2002 йил 18 февралда № 00694-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

Буюртма Г-205, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00.
Босишга топширилди: 21.00
Адади 18 236

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6

E-mail: kishlokhayoti@yahoo.com